

Upravnstvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7. Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2. Telefon št. 190.
Računi pri pošt. čerk. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga č. 105.241, 78.180, Wlen št. 105.241.

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno 25 din.
Za inozemstvo 40 din.

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon 3122, 3123, 3124, 3125, 3126; Maribor, Grajski trg št. 7, telefon št. 2455; Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

JUTRO

Obisk našega kneza namestnika v Nemčiji

Kakor nedavni obisk kneza namestnika Pavla in kneginje Olge v Rimu, tako je tudi njun sedanji obisk v Berlinu predmet velike mednarodne pozornosti. Tudi pri tej priliki lahko ponovno z zadovoljstvom ugotovimo, da postaja razumevanje za cilje jugoslovenske zunanje politike vedno bolj splošno in da so čedalje bolj redki glasovi, ki bi našim obiskom v tujini pripisovali senzacionalna ozadja, pa naj gre za obiske pri tej ali oni velenosti. Miroljubnost našega naroda in stroga nevtralnost v vseh mednarodnih sporih, ki se naše države ne tičejo neposredno, sta že prešli med dve splošni merili za presojo naše zunanje politike, tako da smemo upravičeno pričakovati, da bodo na teh dveh osnovah vedno bolj izključena razna napačna tolmačenja o naših mednarodnih stremljenjih.

Prav gotovo ni danes v Evropi čini-telja, ki bi naši državi ne priznal, da je vsa njena zunanja politika zgrajena na iskreni in vroči želji po miru. Prav tako ni nobenega, ki bi se ne zavedal velike vloge, ki pripada Jugoslaviji iz zemljepisnih in političnih razlogov v vsem jugovzhodnem evropskem področju. S tem v zvezi pa so važni jugoslovenski interesi, katerih spoštovanje tvori kamen preizkušnje za splošno politiko pomirjenja v vsem tem predelu Evrope. Prav iz tega važnega spoznanja izvirajo priznanja, da je naša država na Balkanu in v vsem podunavskem bazenu nujno potreben element miru in ravnovesja, ki s svojo trezno in realno politiko lahko največ doprinese k splošnemu razčiščenju in omiljenju premnogih evropskih zaostritvev. To svojo veliko in, lahko rečemo, zgodovinsko nalogo pa more naša država izpolniti le, ako se lahko vsak trenutek zaveda, da tvori spoštovanje njenih življenjskih interesov aksiom za vse druge evropske države. To je tem bolj upravičeno pričakovati, ker ni nikdar prikrivala svoje iskrene želje in odločne volje, da živi z vsemi drugimi narodi v dobrih, prijateljskih in celo pristranskih odnosih.

Te smernice naše zunanje politike so tvorile trdno osnovo že pri poglabljanju naših odnosov z Italijo. Z veseljem smemo ugotoviti, da so naletele na polno razumevanje tudi pri naši jadranski sosedbi, ki je pokazala največje razumevanje za naš poseben položaj ob vratih na Balkan in v srednji Evropi ter nam v skladu s tem našim položajem zagotovila spoštovanje naših interesov. Zato je bilo mogoče vsestransko poglabljanje naših odnosov z njo, ne da bi se Jugoslavija zaradi tega oddaljila od svoje osnovne zunanjepolitične smernice, ki ji jo narekuje njen položaj: od svoje načelne politike neodvisnosti in nevtralnosti.

Na istih osnovah se lahko brez kakršnihkoli pretresov razvijajo tudi naši prijateljski odnosi z drugo našo veliko sosedo, z Nemčijo, ki je doslej prav tako kazala veliko razumevanje za naše posebne potrebe. V junjski številki nemškega časopisa »Europäische Revue« je objavil naš zunanji minister dr. Cincar-Marković pred svojim obiskom v Berlinu v spremstvu kneza namestnika članek, v katerem je zapisal v tem pogledu zelo realne besede: »Jugoslavija ima polno zaupanje v zagotovila, ki jih je dobila z nemške strani glede nadaljevanja politike prijateljstva v popolnem spoštovanju jugoslovenskih interesov«. Prvi komentarji nemških listov k našemu državnemu obisku v Berlinu izražajo nemško voljo spoštovati in vsestransko upoštevati naše državne interese, kažejo pa obenem tudi največje razumevanje za naš položaj. Tako je na primer službeno »Nemška diplomatsko-politična korespondenca« zapisala, da je »jugoslovenska politika sredi sedanjih zmešnjav v Evropi ohranila svojo neodvisnost in svoje jasno gledanje na obstoječe stvarnosti ter svobodo izražanja svoje politične volje«. »Völkischer Beobachter« odkrito priznava »doslednost in premočrnost« naše zunanje politike.

Iz obeh navedenih organov nemške politike pa zveni tudi priznavanje in spoštovanje naših posebnih interesov. Tako poudarja že citirana službeno korespondenca med drugim: »Nemčija vidi v edinstvu in kompaktnosti jugoslovenske države in jugoslovenskega naroda stvarnost, ki je za red na jugovzhodnem koncu Evrope in za mir v Evropi enako potrebno jamstvo, kakor je za novi red na evropski celinu potreben kompaktnost nemškega rajha v njegovem življenjskem prostoru.« Jugoslaviji se s temi besedami priznava ne le njena posebna naloga na Balkanu in v Podunavju, temveč v zvezi s to nalogo tudi poseben »življenjski prostor«, na katerem ima svoje življenjske interese, ki jih morajo drugi prav tako spoštovati kakor zahtevajo zase spoštovanje svojih

Veličasten sprejem v Berlinu

Ob prihodu v nemško prestolnico so priredili knezu namestniku in kneginji Olgi imponanten sprejem, pri katere so sodelovale tudi ogromne množice prebivalstva

Berlin, 1. junija. a. Prestolnica Nemčije je priredila danes navdušen in veličasten sprejem Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu in kneginji Olgi. Že opoldne so v Berlinu ustavili v uradih vse delo in Berlinčani so odhiteli domov, da bodo čimprej na ulicah, določenih za slavnostni sprevod. Železniška postaja, trg pred njo in vse ceste so okrašene z jugoslovenskimi in nemškimi zastavami ter z jugoslovenskimi in nemškimi grbi. S pročelja postajnega poslopja so se vile ogromne zastave, sredi jugoslovenska, ob straneh pa nemški.

Na kolodvoru

Pred prihodom posebnega vlaka se je postrojil na trikotnem Washingtonovem trgu pred postajo Eastnig bataljon, v katerem je bila po ena četa pehote, mornarice in letalstva. Na levi strani je bila zbrana jugoslovenska berlinska kolonija, povsod drugod na prostornem trgu se je pa zgrinjala neizmerna množica. V postajni lopi, ki je bila prav tako okrašena z jugoslovenskimi in nemškimi zastavami, so bili kandelabri sredi glavnega prehoda spremenjeni in stebre, okrašene z zelenjem, cvetjem in pozlačenim hrastovim listjem.

Ob 15.20 je prispel kancelar Hitler Ob njem so zavzeli mesta diplomatski zastopniki Jugoslavije ter zastopniki vseh veleposlaništev in poslaništev, akreditiranih v Berlinu. Poleg diplomatov so bili novinarji ter fotografski in filmski reporterji. Postrojen je bil tudi močan oddelek hitlerjevske mladine s svojo fanfaro.

V trenutku, ko je poseben vlak vozil na postajo, sta stala poleg Hitlerja maršal Göring in njegova gospa. Ko se

je vlak ustavil, so vsi prisotni udarili v viharne ovacije, ki se jim je pridružila tudi velikanska množica pred kolodvorom. Nj. Vis. knez Pavle in kneginja Olga sta stopila iz vagona ter se pozdravila s Hitlerjem, ki jima je nato predstavil svojo najmočnejšo spremstvo. Ga. Göringova je kneginji Olgi izročila krasen šopek vijoličastih orhidej.

Ovacije množic

Med neprestanimi ovacijami krenejo knez namestnik, kneginja Olga in Hitler proti izhodu in na trg pred kolodvorom. Velikanska množica neprestano navdušeno in spontano vzklika. Fanfara hitlerjevske mladine zasvira visokima gostoma v pozdrav. Knez namestnik stopa v družbi kancelarja Hitlerja, maršala Göringa, članov diplomatskega zbora in ministrov iz postajnega poslopja, kneginja Olga pa s go. Göringovo. Knez in kneginja odzdravljata množicam.

Knez namestnik in Hitler obhodita častni bataljon, medtem pa svira godba jugoslovensko himno. Ko godba konča, vnovič zaorijo viharne ovacije, Hitler ter visoka gosta in spremljevalci pa zasedejo pripravljene avtomobile. Slavnostni sprevod avtomobilov krene ta trenutek po dolgi berlinski prometni arteriji West-Ost, (zapad-vzhod), ki je vsa razkošno okrašena. Za spalirji vojske in hitlerjevskih organizacij se gnetejo stotisoči Berlinčanov, ki gostoma in Hitlerju neprestano viharno vzklikajo vse do dvorca Bellevue, kjer Nj. Vis. knez namestnik in kneginja Olga stanujeta.

Ob 15.50 sta knez namestnik Pavle in kneginja Olga v spremstvu kancelarja Hitlerja prispela pred dvorec Bellevue, katerega vhod je bil slavnostno okrašen

z girlandami in cvetjem. Knez namestnik se je vozil s kancelarjem Hitlerjem, kneginja Olga pa z go. Göringovo. V dvorcu so visoka gosta sprejeli in pozdravili minister dr. Meissner, njegova soproga in maršal Göring. Ga. Göringova se je poslovala od kneginje Olge, nato pa so bile visokima gostoma predstavljene osebnosti, ki so jima dodeljele kot častno spremstvo.

Uradna obiska

Nekaj minut pred 17. uro se je Nj. Vis. knez namestnik z avtomobilom odpeljal iz Bellevueja v novo kancelarsko palačo. Vso pot, ki ga je zopet vodila po veličastni osrednji berlinski cesti vzhod-zapad, so ga množice, ki so vztrajale še od sprejemnih svečanosti, vnovič viharno pozdravljale. Pred kancelarsko palačo mu je izkazala čast častna vojaška četa. Knez namestnik je v palači napravil službeni pozdravni obisk pri kancelarju Hitlerju. Ostal je pri njem blizu pol ure, nato pa se med ponovnimi viharimi ovacijami prebivalstva odpeljal nazaj v dvorec Bellevue. Ob 17.45 se je pripeljal v dvorec kancelar Hitler in vrnil knezu namestniku pozdravni obisk.

Zvečer je kancelar Hitler priredil na čast knezu namestniku in kneginji Olgi svečan banket.

O priliki svojega obiska pri Nj. Vis. knezu in kneginji v Bellevueju je kancelar Hitler izročil kneginji Olgi v znak spoštovanja in priznanja za njeno vsestransko humanitarno delo izročil veliki križec nemškega Rdečega križa. Visoko odličje je bilo umetniško izdelano nalašč za Nj. Vis. kneginjo Olgo. Kancelarja sta spremljala državni minister dr. Meissner in prvi adjutant general Brückner.

Pozdravi nemških listov

Berlin, 1. junija. a. Vsi listi prinašajo obširna poročila o sprejemu Nj. Vis. kneza namestnika in kneginje Olge na meji in po poti. Listi posebno poudarjajo prisrčnost sprejema na mejni postaji v Podroščici in pozneje v Magdeburgu in v drugih krajih. Prisrčnost vseh teh sprejemov, pravijo listi, je pokazala visokima gostoma, s kakšnim duhom ju Nemčija sprejema in pozdravlja. Današnja izdaja lista »Berliner Börsen Zeitung« je skoraj od začetka do kraja posvečena obisku kneza namestnika Pavla in kneginje Olge ter nemško-jugoslovenskim odnosom. Ugledne nemške in jugoslovenske osebnosti so napisale članke o jugoslovenski vojski, o jugoslovenskem narodu, o jugoslovenskih prirodnih krasotah itd

Intenzivno nadaljevanje pogajanj z Rusijo

Razlike se ne nanašajo na bistvo sporazuma, temveč le na razne podrobnosti — Rusija zlasti zahteva izrecno jamstvo Anglije tudi za baltičke države

London, 1. junija. Z. Govor sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova je angleški optimizem prehodno sicer nekoliko zatemnil, vendar pa se je prvo presenečenje kaj kmalu umaknilo novemu zapušanju, da bo končno vendarle prišlo do popolnega soglasja. Poučeni angleški krogi so prepričani, da se bo glede 1. in 3. točke pakta, ki določata izrecno defenzivni značaj pakta in določata modalitete glede medsebojne podpore, lahko dosegel sporazum. Jedro problema pa predstavlja druga točka, ki se nanaša na jamstvo za baltičke države. London je dosedaj zavzel stalistično, da je jamstvo za te države zapadeno, da je izrecni angleški obljubi, da bo priskočila Rusiji na pomoč v vsakem primeru, ko bi se smatrala Rusija ogrožena, ter da zaradi tega ni potrebna izrecna specifikacija. V Londonu priznavajo, da bi imele države, ki meje na Rusijo, posebno vlogo v primeru napada na Rusijo, toda v enakem položaju so tudi države, ki meje na Francijo in Anglijo. Anglija in Francija sta pripravljene pristati na splošne obveznosti, dočim zahteva Rusija konkretno obveznost glede baltičkih držav.

Diplomatski opazovalci v Londonu so mnenja, da Molotov ni dejal ničesar, kar bi moglo ovirati končni sporazum Rusije z zapadnimi velesilami. Splošno prevladuje vtis, da bo Rusija konec koncev pridrla s svojimi zahtevami, čeravno skupni fronti z vsiljevanjem novih članov, ki za to sami ne kažejo nikakve razpoloženja, s tem ne bo storila nikake usluge. V Londonu in Parizu so si prav tako na jasnem, da skuša Rusija za svojo pomoč in sodelovanje doseči čim višjo ceno. »Times« naglašajo, da bojzami in rezervi, ki jih je izrazil Molotov, nikakor niso nepremagljive. Naziranje, ki ga je podal Molotov, je docela v skladu s stališčem, ki ga je obrazložila angleška vlada v svoji zadnji notni moskovski vladi. V jedru gre zgoraj za proceduro, glede katere zahteva Rusija čim večjo jasnost. Ta se bo dala po splošnem mnenju doseči v najkrajšem času, ker se pogajanja med Moskvijo na eni in Londonom in Parizom na drugi strani intenzivno nadaljujejo.

Pariz, 1. junija. V pariziških političnih krogih so predvsem presenečeni nad načinom, kako je Molotov odgovoril na francosko-angleške predloge. V prvem trenutku je prevladoval v Parizu vtis, kakor da hoče Molotov postaviti Angliji in Franciji ultimatum. »Petit Parisien« naglašajo, da angleška in francoska vlada, ki sta se dosledno zavzemali za sporazum, tega vsekakor nista pričakovali. Kljub temu pa vlada v Parizu enako mnenje kakor v Londonu, da Molotov s tem nikakor ni hotel prekiniti pogajanj, ki se pospešeno nadaljujejo.

Stališče angleških vladnih krogov

London, 1. junija. Br. Vladni krogi ugotavljajo glede na včerajšnje izjave predsednika sveta komisarjev na seji vrhovske ga sovjeta Molotova o pogajanjih z Anglijo, da so bile kritične le glede oblike angleških predlogov, ne pa glede njihove stvarne vsebine. Anglija je na stališču, da je treba z vsemi silami zavezati napadalno politiko ne glede na teritorij ali državo, napram kateri bi prišla taka politika od izraza. Zato tudi ni nobene ovire, da se ne bi proučile in tudi sprejele zahteve, ki

jih je izrazila ruska vlada že v svojih zadnjih predlogih in včeraj ponovno Molotov sam in ki se predvsem nanašajo na baltičke države. Angleška vlada je že v diplomatskih stikih z vladami teh držav. Ruske predloge v tej smeri bo skrbno proučila. Glavno, kar je Molotov v svojem snodnem govoru poudaril, pa je po mnenju angleških vladnih krogov to, da predstavlja zadnji angleški predlogi za Rusijo sprejemljivo osnovo za podrobna pogajanja. Spritno tega angleški vladi ni treba demantirati vesti, da je sporazum o načelu skupne obrambe proti napadalcem že dosežen. Sedaj gre le še za obliko in obseg tega sporazuma.

Optimizem francoskih uradnih krogov

Pariz, 1. junija. AA. (Reuter): Francoski uradni krogi niso izgubili optimizma zaradi govora Molotova, ki je včeraj objavil gotove rezerve Sovjetske Rusije napram zadnjim angleško-francoskim predlogom. Uradni sovjetski odgovor pričakujejo danes. Francoska vlada bo odgovor pozorno proučila ter smatra, da so težave nastale predvsem zaradi tega, ker predlog predvideva vzajemno pomoč v soglasnosti s čl. 16 pakta Društva narodov. Dalje Rusija želi, da se dajo garancije njenim baltičkim sosedom. V Parizu smatrajo, da se bodo te ovire z lahkoto odstranile in da ni resnih težav za sklenitev sporazuma z Moskvijo glede teh vprašanj.

Ameriško mnenje

Washington, 1. junija. AA. (Havas): V Washingtonu posebej veliko pozornost govoru Molotova. V dobro obveščenih krogih smatrajo, da glavni razlog sovjetskega oklevanja ni vprašanje garancij na zapadu, temveč na Daljnem vzhodu. V teh krogih smatrajo, da se Moskvija vedno bolj zanima za Japonsko vprašanje. Splošno pa vlada prepričanje, da je francosko-angleško-sovjetski pakt bistven pogoj fronte splošne varnosti.

Halifaxov povratek v London

London, 1. junija. AA. (Havas) Zunanji minister lord Halifax se je danes vrnil v London. Uradni krogi še vedno ne dajejo nikakih komentarjev o govoru sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Molotova. Diplomatski krogi smatrajo, da se težave, ki so na poti k sporazumu med Londonom in Moskvijo, manj nanašajo na jedro vprašanja odpora, kakor pa na obliko, kako bi se ta odpor nudi. Kar se tiče položaja baltičkih držav, diplomatski krogi smatrajo, da bi bilo težko iti dlje kot pa zadnji angleški predlogi.

Nastop ruskega veleposlanika v Varšavi

Varšava, 1. junija. AA. Uradno sporočajo, da bo novi sovjetski veleposlanik v Varšavi Saronov predal svoja akreditivna pisma predsedniku republike dne 2. junija.

Bonnet in Phipps

Pariz, 1. junija. w. Zunanji minister Bonnet je sprejel danes dopoldne angleškega veleposlanika Phippsa ter imel z njim daljši razgovor. Razmotrivala sta včerajšnji govor Molotova.

Odmev Molotova v tisku

Angleški in francoski listi so slej ko prej optimistični

London, 1. junija. AA. (Reuter) Komentarji današnjih angleških jutranjnikov pravijo, da ni v ekspoziciji Molotova ničesar, kar bi moglo pomeniti, da je nemogoče skleniti sporazum treh velesil proti morebitnemu napadu. »Times« in »Daily Telegraph« se posebno obširno bavita z izjavami Molotova v zvezi z angleško-francoskim predlogom, s paktom DN in z ruskim stališčem do baltičkih držav. »Times« pravi med drugim, da okoliščina, da britansko-francoski predlog omenja pakt DN, nikakor ni treba, da bi pomnila, da bi bil ves trojni dogovor in njegovo izvajanje podvrženo ženevskemu postopku. Veliki londonski list prihaja do sklepa, da gre zdaj samo še za nekatere razlike pri tolmačenju, nikakor pa ne za razlike v naziranju glede bistva pakta.

Opozicijski »News Chronicle« vidi glavno težkočo v tem, da nimajo vodilni možje v Moskviji še zadosti zaupanja v zahodne evropske velesile.

Nepovoljna sodba ameriškega lista

New York, 1. junija. AA. (Reuter) »New York Times« komentira ekspozicijo Molotova, in se dokaj neugodno izraža ne samo o ekspoziciji, temveč tudi o načrtu trojnega dogovora sploh. Veliki newyorški list se izpušča, ali ne bi navzočnost Sovjetske Rusije pri trojnem dogovoru dala morda nove utemeljene argumente tistim državam, proti katerim naj bi bil ta dogovor v danem primeru naperjen. Glede ekspozicije samega se list izpušča, ali je treba videti v njem odklonitev britansko-francoskega predloga, ali pa samo željo, da se zapadno-evropski velesili zastrašita in tako prisilita, da bosta pristali na vse moskovske zahteve. Zdjaj je na Veliki Britaniji in Franciji, končuje list, da presodita, do kod lahko gresta s popuščanjem.

Italijanski komentarji

Milan, 1. junija. AA. (DNB) »Corriere della Sera« piše v zvezi z govorom Molotova, da je ta govor zbudil veliko razočaranje v Parizu in Londonu. »Stampa« pravi, da sovjetska Rusija neče hoditi za druge po kostanj v žerjavico. »Gazzetta del Popolo« sodi, da govor Molotova ni potolažil francoskih in britanskih skrbi. Veliko pozornost je po pisanju tukajšnjih listov zbudil opomin Molotova o trgovinskih pogajanjih med Sovjetsko Rusijo in Nemčijo

in tisti odstavek iz njegovega govora, ki govori o trgovini med Sovjetsko Rusijo in Italijo.

Nemški tisk ne komentira

Berlin, 1. junija. o. Nemški listi so objavili v izveščku govor Molotova, vendar pa se vzdržujejo vsakega komentarja.

Pred turškim obiskom v Moskvi

London, 1. junija. AA. (DNB). Listi poročajo, da bo turški zunanji minister Saradzoglu po tridnevnem obisku rumunskega zunanjega ministra Gafencu v Ankari odpotoval sredi junija v Moskvo. Uradno izjavljajo, da bo s tem vrnil nedavni obisk zastopnika sovjetskega komisarja za zunanje zadeve Potemkina v Ankari. Dopisnik »Daily Telegrapha« poroča iz Ankare, da bodo razgovori ob tem obisku veljali vzajemnim ukrepom Turčije in Sovjetske Rusije na podlagi angleško-turškega, francosko-turškega in francosko-sovjetskega pakta.

Poplave tudi v Italiji

Rim, 1. junija. o. Nalivi in neurja, ki trajajo že več dni v severni Italiji, so povzročili poplave v pokrajinah Emiliji in Romagni, zlasti pa v okolici Ravenne, Riminija in Ancone. Reki Pad in Tagliamento sta porušili nasipe ter poplavlili nad 14.000 ha polja. Na železnici Ravenna-Rimini je voda porušila železniški most. V raznih krajih je porušeni več sto hiš. Strela je ubila nekoliko ljudi.

Položaj na meji med Grčijo in Italijo

Atene, 1. junija. AA. Atenska agencija poroča: Vest, ki so jih objavili tuji listi o dozdnevni nenavadni vojaških ukrepih ob albanski meji, so brez vsake osnove. Edino točno je, da v nobenem primeru ne prihaja v poštev nevarnost ali komplikacija odnosov med Grčijo in Italijo, ker je znano, da je Italija dala Grčiji vsa zagotovila, da bo spoštovala njeno neodvisnost in nedotakljivost njenih mej.

Postani in ostani član Vodnikov družbe!

Beležke

Predsednik Živković o svoji poti po Bosni

Predsednik Jugoslovenske nacionalne stranke Peter Živković in Jovo Banjanin sta se v sredo vrnila v Beograd. Predsednik Živković je bil 14 dni na poti po Bosni in Hercegovini, kjer je poročal o političnem položaju na več ko 40 shodih in sest

V enem tednu že druga katastrofa

V Kostanjevici in okolici se poplavno stanje včeraj ni izboljšalo. Mesto je še vedno pod vodo in ti dve sliki najzgovorneje pričujeta o nesreči, ki je v enem tednu že drugič zadela Kostanjevico. Marsi-

kateri prebivalec se je že obupan razjokal... Državna cesta skozi Kostanjevico je zaprta za vsak promet in opremljena z varnostnimi znaki. Zaradi ponovnega dežja voda še vedno vdira v hiše.

Milijonska škoda ob banovinski meji

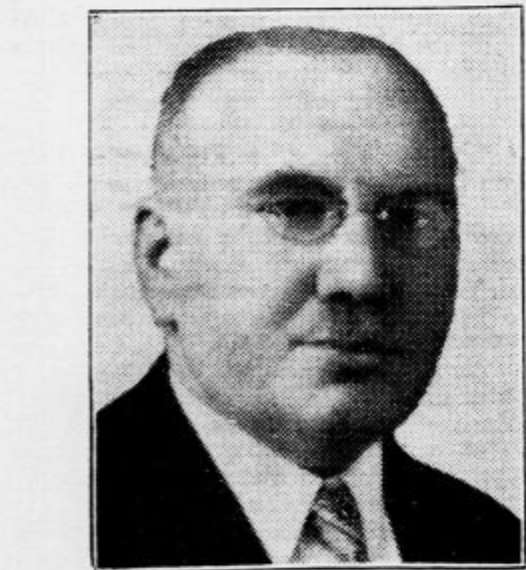
Velika Dolina, 1. junija. Točno teden dni po strašni povodnji, ki je preplavila Bregansko soto na banovinski meji in prizadejala prebivalstvu ogromno škode na vsem dolnjem Posavju, ko se še niso bile vode odtekle z njiv, travnikov, vrtov in dvorišč, je že spet močno prizadela tukajšnje ljudstvo po ponovni poplavi.

Na binokostno nedeljo popoldne so se začele na Posavje vlivati ploha za ploho. Težki oblaki so viseli nad Gorjanci. Vsi pritoki Save, ki se zlivajo s pogorja v reko, tako oni pri Prilipah, Veliki Dolini, posebno še Breganica in dalje številni potoki na hrvaški strani — vse je štiri dni bruhalo ogromne mase vode iz tesnih in ozkih korit. Za zadnjič je Dolinski potok uničil posestniku Ciglarju v jarku vse poljske pridelke in nevarnost je bila, da hudournik ne odnese hiše in gospodarske poslopje. Zda je po velikem neurju spet preplavljeno polje, travniki so pod vodo in ceste so ponovno razdrapane. Na več krajih je državna cesta Zagreb—Ljubljana občutno poškodovana. Po zadnjem velikem naliivu je pri Prilipah razdrila divja sila potoka državno cesto 3 m globoko in nekaj metrov široko ter na stotine kubičkov prod naplavila naokoli, da je bil promet ustavljen. Enako je sedaj na drugih krajih, da je bila potrebna nujna pomoč.

Breganica, največji pritok Save v teh krajih na desnem bregu, nekdanji mejni potok med Kranjsko in Hrvaško, ki še danes loči obe banovini, je po štiridnevnem deževju ponovno narasla. Cesta čez Bregansko soto, ki so jo bili začasno popravili, je spet razdrta na več krajih. Obupne slike se nudijo vsepovsod na obeh straneh naraslega potoka. Zaradi neprestanih naliivov se ljudstva polasča obup, ker je vedno v življenjski nevarnosti. Itak revno ljudstvo je potrebno nujne pomoči. Polje, ki je bilo pri zadnji povodnji opustošeno in je kazalo, da se bodo posevki tu pa tam opomogli, je sedaj stodoletno uničeno. Isto je s travniki. Hudo prizadeti posestniki v Breganskem selu so za silo očistili dvorišča, hleve, svinjake od blata in kamenja — že morajo z obupom gledati, kako dere voda s pobočij Gorjancev in spet nanaša pesek, prod, blato in kamenje na dvorišča, vrtove in dalje na polja in zelene travnike, kar jih še ni bilo pred tednom uničenih. V največji nevarnosti je nova hiša in pekarna ge. Franciške Kolarčeve, malo niže doli, tik ob Breganici. Tu je voda odnesla pekarno in spodjedla vogal hiše. Takoj je bilo naprošeno ljudstvo iz okolice, da priskoči na pomoč. Voda je neusmiljeno spodjedla temelje hiše. Gospa, ki je vdova — njen mož je pred leti umrl, bil je vnet delavec za napredno stvar pri raznih družtvih na Bregani — je v obupu in

Poljski znanstvenik predava danes in jutri v Ljubljani

Danes dopne v Ljubljano docent za jugoslovansko književnost na varšavski univerzi dr. Josef Gołabek (Golombek). Kakor smo že zabeležili, bo naš ugledni prijatelj predaval tudi v Ljubljani in sicer danes ob 18. uri v zbornici dvorani univerze o poljskem pesniku Słowackem, ob 20. uri

pa pod okriljem Društva prijateljev poljskega naroda v dvorani Delavske zbornice o Poljski in Poljakih. V soboto, 3. t. m. priredi v zbornici dvorani univerze tretje javno predavanje in sicer o poljskem modercu.

G. docent dr. Gołabek je z lepim uspehom predaval v Beogradu, Zagrebu, Skoplju in Banjaluki. Ob priliki zagrebških predavanj so tamonjni listi priobčili simpatična poročila in izrekli priznanje temu poljskemu slavistu, ki proučuje duhovne zaklade slovanskega juga in tako utrjuje vez med našimi kulturnimi središči in Poljsko.

G. doc. dr. Gołabek že pozna Ljubljano. Ob priliki njegovega zadnjega obiska smo priobčili v »Jutru« interview s simpatičnim avtorjem velike poljske monografije o Ivi Vojnovicu. Pozdravljamo ga v Ljubljani in priporočamo občinstvu, da v obilnem številu obišče njegova predavanja, ki jih bo imel v srbohrvaškem jeziku.

Cela jezera v Pesniški dolini

Maribor, 1. junija. Neprekinjeno deževje polni po prvih poplavih spet srednjo Pesniško dolino z novimi množinami vode. Struga Pesnice je spet polna, ponekod je Pesnica drugič prestopila svoja obrežja. Tudi ostali potoki so prepolni vode in so se razlili preko bližnjih njiv in travnikov. Na severni strani Pesnice pokrivajo dolino cela jezera, na mnogih krajih tudi na južni strani. Pesniška dolina je pred novo poplavno katastrofo. Seno je 100% uničeno in je uporabno le za gnoj. Preti nevarnost razširjenja metiljavosti, ki je doslej še zmerom sledila vsaki povodnji. Kot posledica povodnji se pojavlja tudi svinjska kuga. Zgodnji krompir je popolnoma uničen, po večini tudi fižol, v veliki meri koruza. Sadje ne obljublja dobre letine, na trto pa se zaradi neprestanega deževja spravlja peronospora.

Neumljivo je zaradi tega opuščanje regulacije Pesnice v njenem srednjem toku. Prebivalstvo pesniške doline je žalostna žrtev napačne regulacije iz avstrijskih časov v zgornjem toku in prepočasne sedanje regulacije v spodnjem toku.

V nedeljo obiščemo kočevske rojake

Kočevje, 1. junija. Slovenci v Kočevju doslej nismo imeli svojega doma, da bi se v njem zbirali in v njegovem okrilju čuvali nad tem koščkom zemlje, ki nam ga je dala usoda od vekov. Zda pa se nam je želja izpolnila. V nedeljo 4. t. m. prihitel nam Sokoli in Sokolice iz najrazličnejših krajev naše mile domovine in bodo skupno z nami, ki vztrajamo na ogozrenih postojankah že dolgo vrsto let, slovesno vkorakali v novo zgrajeni Sokolski dom, ki sicer še ni popoln in ni prost bremen, pa je in ostane veren in zgovoren simbol vsega hotenja in dela sokolskih bratov na Kočevskem, dokaz, da je tvorna sila našega naroda velika in da Slovan na Kočevskem ne propade.

Slovenci Jugoslovenci, zlasti mladina, ki skoro prevzame dediščino svojih očetov, da jo ohranijo poznim rodovom, pridite k nam v nedeljo, prinesite nam novega poguma, da bomo krepko vztrajali na ogozreni zemlji. Pridite v obilnem številu! Ne

— Pri ljudeh, ki jih pogosto nadleguje zapeka, vsled česar imajo vrenje v želodcu in črevih, pospešuje se temeljito čiščenje celotnih prebavil s čašo naravnih »Franz-Josefovih« grenke vode, zaužiti zjutraj na tešče. Z uporabo »Franz-Josefovih« grenke vode se naglo odstrani belina z jezika, ki se nakopiči vsled zapeke, obenem se pa doseže tudi boljši tek.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

Dom slepih očetov in bistroidnih otrok

Ko so že davno umolknila žrela topov in strojnih pušk in ko so že, kolikor se je dalo, popravili gmotno škodo, povzročeno od strašne vojne vihr, so se, kakor drugod, tudi pri nas začeli spominjati na človeške žrtve dolgoletnega krvavega plesa in pokončevanja. Danes po dvajsetih letih lahko rečemo, da se kultura vsakega naroda da meriti po ukrepih, ki so bili storjeni v zaščito vojnih žrtv — invalidov.

Na vojne žrtve smo mi pozabili v dneh veselja in navdušenja zedinjenja in svobode in še danes po dolgih dvajsetih letih ni vprašanje vojnih invalidov rešeno tako, kakor bi moralo biti. Tudi tako ni rešeno, da bi mogli s ponosom govoriti o njegovi rešitvi, zavedajoč se po vsem svetu uveljavljene načela, da je dobra rešitev invalidskega vprašanja merilo ne samo kulture, temveč tudi narodne skupnosti in zavednosti.

Vest pa ne miruje in tako je že pred 16 leti prišlo do tega, da je bila ustanovljena kolonija slepih vojnih invalidov v Veterniku pri Novem Sadu. Ta kolonija je bila ustanovljena na pobudo upravitelja Doma slepih v Zemunu in vse načrte za ustanovitev doma slepih bovinikov je odobril sam blagopokojni kralj Aleksander. Država je zgradila slepih invalidov hiše ter jim dala pomoč, da so si sami s svojimi rodbinami uredili lepe kmečke domčaje in potem so polagoma od donosov teh domčajev vračali državni stroške. Danes

ne bilo pomoči, bi se bila hiša zrušila v strugo.

Breganica preplavlja dalje po plodni ravnini do izliva v Savo. Škoda, ki je po zadnjih naliivih ni bilo mogoče takoj presoditi, znaša po približni cenitvi milijon dinarjev. Kakšno opustošenje je sedaj, za enkrat, dokler ne upadne voda z njiv, ni možno preceniti. Obubožano ljudstvo je prepotrebno nujne pomoči. Sava ki se tu ob banovinski meji zelo razlije po ravnini, je uničila velika regulacijska dela na mnogih krajih. Težki milijoni, ki jih je savska banovina vložila v načrtno velikopotezno regulacijo, so splavali po vodi. Spet je v nevarnosti veliki obrambni nasip na levem bregu, ki varuje mnoge vasi in na stotine hektarov plodne zemlje pred poplavo. G. inž. Vekarič, vodja tukajšnjih del, je budno na straži, da bi voda ne uničila ogromnega truda pri regulaciji Save. Koliko je tu škode, se bo videlo šele potem, ko bo Sava padla na normalo.

Občina Velika Dolina je težko prizadeta. Te dni se je zglasila pri g. banu dr. Natlačenju deputacija, ki mu je podrobno opisala težave poplavlencev, nujno in prepotrebno regulacijo Breganice, in ga prosila podpore. G. ban je odredil vse potrebno, da komisija ogleda nastalo škodo in da se priskoči s podporo ljudstvu na pomoč. Upamo, da se bo vendar enkrat sestala komisija iz dravske in savske banovine in da se bo Breganica regulirala. Zda, ko dela na Savi ogromni bager, bi bilo umestno, da se potem, ko bo upadla voda, začnejo dela pri reguliranju struge z bagerjem. Treba je doobara poglobiti nevarno strugo, ki ogroža obrežnim vsem imetje in življenje prebivalstva. Obe banovini sta pristojni za velikopotezno regulacijo, kajti le na ta način bo tukajšnje ljudstvo obvarovano pred poplavami, ki ogrožajo človeška življenja in prizadejajo milijonsko škodo.

Cela jezera v Pesniški dolini

Niso še dobro pričele delovati ocenjevalne komisije, ki naj bi po zadnji povodnji ocenile škodo, že je spet neprekinjeno deževje napolnilo struge rek in potokov. Narasle vode so se razlile preko bregov in nad 1 m visoko poplavlje njive, travnike in vrtove. Najbolj so spet prizadete vasi, ki ležijo ob Pesnici, prav tako pa so prestopile bregove Rogatnica, Tisovec in Dravin

Domače vesti

* Poljska komisija je v Zagrebu prevzela spomenik maršala Piłsudskega. V Zagrebu je priselila že druga poljska komisija, ki jo je poslal odbor za postavitev spomenika velikega poljskega državnika maršala Piłsudskega, da pregleda in prevzame delo, katero je dovršil znani kipar Anton Augustinič. Prva komisija je pred dnevi pregledala in prevzela glavni del spomenika, ki predstavlja poljskega državnika in junaka na konju, zdaj pa si je komisija ogledala štiri velike figure, ki bodo stale okrog spomenika. Te figure predstavljajo razne momente iz poljskega nacionalnega pokreta v Sleziji in iz svetovne vojne. Figure so visoke preko 2 m in predstavljajo zadnja poljsko kmetico iz Slezije, ki drži v naročju umirajočega bojovnika. Kakor z glavnim spomenikom, tako so tudi s figurami poljski strokovnjaki zelo zadovoljni ter so izrazili umetniškemu laskavo priznanje. Zadnja figura bo v kratkem dovršena in v začetku julija bodo spomenik odpravili v Katovice, kjer bo postavljen na glavnem trgu.

* K otvoritvi Prešernove rojstne hiše. Prvo in tamburaško društvo »Stole« v Ljubljani nam je poslalo: »Slovenski dom« je 22. maja na prvi strani pri poročilu o govori ob priliki otvoritve Prešernove rojstne hiše v Vrbi navedel med drugim: Na koncu je godba društva Stol zaigrala himno Hej Slovenci, ki jo je množica poslušala odkritih glav, nakar se je ljudstvo pričelo razhajati. — Naše društvo obstoji že preko 30 let in je bilo vedno napredno. Njegovi člani so najnavdušeni Jugoslovenci. Nismo igrali »Hej Slovenci«, marveč himno »Hej Slovani«. Kakor hitro smo mi začeli igrati himno »Hej Slovani«, je neki gospod dal znamenje, naj mikrofona odklopijo.

POMLADNE
IN POLETNE OBLEKE
ZA DAMO IN GOSPODA
KROJI PO MERI

SOUVAN - CO

SALON MODE
ELEGANTEN KROJ -
KVALITETNA IZDELAVA

MESTNI TRG 24/II.

* Velike konjske dirke v št. Jerneju na Dolenskem bodo letos, kakor je na svoji seji sklenilo dirkalno in jahalno društvo, na praznik sv. Petra in Pavla 29. t. m. Zaradi silnega zanimanja za to prireditve je pritegnilo društvo k sodelovanju tudi Tujskoprometno društvo, ki se bo pobiralo ta dan za prevoz množic z bližnjih železniških postaj. Zaradi velikega navala bi bilo težje, da se vse večje skupine zavoljo prehrane, če nanjo reflektirajo, že vnaprej prijavijo Tujskoprometno društvo v št. Jerneju. Tam bodo tudi vse potrebne informacije. Na seji je bilo sklenjeno, poizvesti dirkalni program z zabavnimi točkami, ki bodo zbujale mnogo veselja.

* Imenovanje. Asistent medicinske fakultete ljubljanske vseučilišne je postal g. dr. Zoltan Zeks, doslej zdravnik ljubljanske javne bolnišnice.

* Zveza kulturnih društev vjudno vabi svoje članice, še posebno s področja Dolenske, da se v čim večjem številu udeležijo sokolskega slavlja v Kočevju, ki bo v nedeljo 4. t. m.

NACET
Safety Razor
Blades

VSAKO REZILLO
SLEHERNE BRITVICE
JE ENAKOVSTNO
IN TRPEŽNO

MADE IN ENGLAND

NAJBOLJŠE CENE BRITVICE

* Počastitev junakov, padlih v bitki pri Črni 28. maja 1919. Preteklo nedeljo, točno ob dvajsetletnici bojev pri Črni, je gospod podpolkovnik Jaklič kot bivši komandant II. bataljona položil na skupno grobnico padlih junakov v Črni zlat lavorjev venec s trobojnic in napisom: Večna slava junakom Črne! 28. 5. 1919 — 28. 5. 1939. — Bivši komandant II. bataljona. V počastitev dvajsetletnice je bil tudi v Črni osnovan širši odbor, ki je pripravil precej obširen spored lepe pietetne proslave. Grobnica je bila za dvajsetletnico razširjena in obdana z lepim betonskim okvirom, na podstavku stoji več metrov visok obelisk z žaro, iz katere se na dan obletnice palpal ognj. Vsa Črna z okolič je pokazala najtoplejšje čustvanje ob tej obletnici zlasti so solska upravitelstva praznili ves trud, da se mlado pokolenje pravi zave naših borb za svobodo in da ve ceniti žrtvih onih, ki so padli na pragu naše svobode.

* Obisk uglednega švicarskega učenjaka. V Zagreb je prišel profesor eksperimentalne psihologije na ženevski univerzi dr. M. E. Claparede, ki se je udeležil jubilejne proslave vseučilišne v Sofiji, kjer mu je bil podeljen časten doktorat. V Sofiji in v Plovdivu je imel švicarski učenjak nekaj predavanj iz svoje stroke, predaval pa bo tudi v ljudskem vseučilišču v Zagrebu. Prof. Claparede je prepotoval vse evropske države, k nam pa je prišel zdaj prvič in se je laskavo izrazil o lepota zagrebske okolice. Iz Zagreba ob odpotoval v svojo domovino.

* Moderno hotelsko podjetje v Budvi. Med vsemi južnimi primorskimi kraji bo dosegla prvenstvo Budva s svojim novim modernim hotelom »Avalos«, ki je zgrajen ob vznožju levega okeana nasada Morgren ter ima najmodernejšo ureditev in lepo plažo. Moderno hotelsko poslopje je že dovršeno, urejanje pa tako napreduje, da bo hotelsko podjetje lahko že letos služilo svojemu namenu ter privabilo v lepo Budvo mnogo tujcev.

* Zaščita otrok in mladine. Časopis, ki ga izdaja Unija za zaščito otrok v Ljubljani, prinaša v trojni številki, ki je izšla za otroške dneve razpravo dr. Matije Ambrožiča: Kako naj poučimo kmečko mater in kako naj ji pomagamo pri odgoji in zaščiti otrok, dalje važne članke: »Poljo naših babice«, »Otroške košare«, »Zaščita otrok in mladine kot evgeniško vprašanje« od priv. doc. dr. B. Škerlija, »Roditi doma ali v bolnici?« od dr. č. v., »Zaščita delavske mladine« od A. V., »Hišni poseti zaščitnih sester v Ljubljani« od R. A. zaščitne sestre in »Počitniški dom kraljice Marije na Pohorju« in še več drugih manjših člankov. Poleg tega je bogato ilustrirana. »Zaščita« izhaja dvakrat mesečno in stane din 30. letno. Uredništvo in uprava: Ljubljana, Gospodstva 2/II.

* Bivši »Subotički« veliki župan je umrl. Po kratki bolezni je umrl v Subotici zaslužni nacionalni delavec med Bunjevci dr. Stjepan Matijević, ki je bil po osvoboditvi prvi občinski predstojnik v Subotici in pozneje veliki župan subotičkega okoliša. Rodil se je leta 1872. v Subotici ter že kot dijak budil nacionalno zavest med Bunjevci. Pravne študije je dovršil v Budimpešti in je bil vodja narodno zavednih akademikov.

* Novi grobovi. V ljubljanski bolnišnici je umrl gospod Ivan Kern, trgovski zastopnik. Pogreb bo jutri, v soboto, ob petih popoldne izpred mrtvašnice veže državne bolnišnice. — V Metliki je umrl po kratki bolezni g. Otmar Sturm, trgovec in posestnik. Uglednega pokojnika bodo danes ob 17. spremenili k večnemu počitku. Zaprtil je vdovo in devet otrok. — Na Črepu pri Celju je umrla v visoki starosti gospa Frančiška Pocačova. Pokopano bo danes popoldne na Teharju. — V Ljubljani je umrl g. Franc Čebular, orožniški komandir v pokolu. Zadnji pot bo nastopil danes ob 15. izpred mrtvašnice na Vidovdanski cesti. — Pokojnik bil spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* Uvedba zdravstvene službe v izletniških domovih na Sljemenu. Obisk najlepšega zletišča zagrebske okolice Sljemena kvari slabo vreme, a vsi izletniški domovi so lepo preurejeni, da bodo gostom nudili dobro zavetje. Kakor Tomislav dom tako so lepo preuredili tudi dom mestnih uradnikov na Sljemenu. V tem domu je nastanjen zdravnik dr. Krstič, ki bo skrbel za zdravstveno službo v vseh zavetiščih na Sljemenu.

* Strokovnjska popravila perzijskih in drugih preprog prevzame na ljubljanskem velesejnu Sarajevska tkalnica preprog. (—)

* Največjo poplavo je pretrpel Karlovac. Med hudimi poplavami zadnjih dni je največja ona, katero je pretrpel Karlovac. Hude poplave so bile tam leta 1875., 1895. in 1919. Med njimi je bila največja druga, ko je bilo vse mesto pod vodo, a jo sedanja po sili in obsegu se prekaša. Pri nobeni poplavi, kar jih pomnijo najstarejši prebivalci, se ni bila reka Korana 7.30 m nad normalo.

Iz Ljubljane

u— Svečanostna otvoritev protituberkulozne tedna, nad katerim je prevzel pokroviteljstvo ban dr. Marko Natlačen, bo v soboto 3. t. m. ob 19.30 v sejni dvorani ljubljanskega mestnega poglavarstva. Otvoritev bo prenašala ljubljanska radiooddajna postaja. Dnevni red bo naslednji: 1. nagovor predsednika Protituberkulozne zveze, 2. otvoritev tedna po banu dr. Natlačen, 3. kratek govor župana dr. Adlešiča, 4. štiri pevске točke vokalnega kvarteta bratov Lumbarev. Ker sejna dvorana ni dovolj prostorna, je Protituberkulozna zveza poslala vabila samo predstavnikom državnih, civilnih in vojaških oblasti, cerkva ter večjih javnih korporacij. Protituberkulozna zveza v Ljubljani.

u— Poziv slovensko čutečim ženam in dekletom. V soboto 3. t. m. bo ob 10. popoldne otvoritev velesejma. Hkratu pa bo tudi otvoritev zanimive in pester razstave pod naslovom Slovenski narodni ženski izdelki. Slovenke, Hrvatice, Srbkinje, Čehinje, Slovincinje in sploh vse Slovanke, ki imate narodne noše, oblecite se vanje za to manifestacijo slovanstva. Pokažite, da smo velika družina, sorodna si po srcih in dušah! Naj nas ne ovira morebitno neugodno vreme. Rečei dežniki so prav slikoviti in dajejo zanesljivo streho. A paviljon K je prostoran, vse najdete v njem prostora. Ženske in moški v narodnih nošah imajo k otvoritvi prost vstop.

Za izlete samo

TIČARJEVE SERVIJETE!

u— Po kratki bolezni je v sredo preminil g. Anton Vrhovec, lastnik brusilnice stekla in ogledal. Šele 37 let star nas je zapustil, ko je imel še polno načrtov za modernizacijo svojega podjetja, in preden si je mogel urediti udobnejše življenje. Pogrešali ga bodo v obrtniških vrstah, kjer je tiho, zgledno deloval, v veseli družbi, kjer je tako rad pel naše lepe slovenske pesmi, najbolj pa ga bodo pogrešali njegovi miljenčki otroci, ki je imel zanje vedno prijazno besedo in tudi darilce. Vrzal se bo poznala tudi v naprednih vrstah, kjer je ob vsaki priliki z veliko vrnemo sodeloval. Pogreb rajnega bo danes ob 17. iz hiše žalosti na Poljanski cesti 50 na pokopališče pri Sv. Križu. Blag mu spomin, žalujočim svojem pa naše iskreno sožalje!

u— Akademsko podružnica Družbe sv. Cirila in Metoda kot soprirediteljica »Večera narodne umetnosti« dne 5. junija ob 20. uri v dvor

Gospodarstvo

Občni zbor Zveze gostinskih združenj dravske banovine

Logatec, 1. junija

Dolenji Logatec je bil včeraj in danes pozorišče pomembnega praznika v našem gospodarskem in v obsegu narodnem življenju. V tem prijaznem kraju, so se zbrali delegatje gostinskih združenj iz vse banovine k obnemu zboru Zveze, da na ta način manifestirajo svoje simpatije in svojo skrb za važno tujsko-prometno postojanko na meji. Že včeraj popoldne so se v Logatec pripeljali delegatje iz vse banovine, ki so jim logaški gostilničarji priredili na kolodvoru nadvse prijeten sprejem. Na trgu pred kolodvorskim poslopijem je predsednik logaškega združenja Škerlj kot domačin izrekel gostom iskreno dobrodoščilo, njemu pa se je v imenu vsega slovenskega gostinstva zahvalil predsednik zveze restavratir Ciril Majcen iz Ljubljane. V slovesnem sprejmu, v katerem je sodelovala tudi domača godba, so delegatje in ostali gostje odšli skozi Logatec, nato pa je bila seja širšega odbora zveze, ki ji je sledila prosta zabava v vseh prostorih Sokolskega doma.

Malo pred 10. je v dvorani Sokolskega doma otvoril predsednik Zveze Majcen občni zbor, ki so mu prisostvovali delegatje od 48 združenj (od skupnega števila 50), ki so zastopali 4.949 članov. Predsednik je med gosti pozdravil sreskega načelnika Malešiča kot zastopnika banke uprave, svetnika Bertončija, kot zastopnika železniškega direktorja, tajnika Zveze za tujski promet Valaška in zastopnika »Jutra«. Med živahnim odobravanjem zborovalcev je bila sprejeta ustanovna brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II. in pozdravi Nj. Vis. knezu namestniku Pavlu, nato pa so bili sprejeti še brzojavni pozdravi predsedniku vlade ter ministroma financ in trgovine s prošnjo, naj poskrbe za zaščito gostilničarskega stanu. Ravnatelj zveze pisarne Peteln je prečital vrsto pozdravnih pismov, ki so prispeli od vseh strani. Globok vtis na zborovalce je napravilo zlasti pismo državne zveze gostinskih združenj Češke, v katerem češki gostilničarji naročajo svojim slovenskim tovarišem eno samo skrb: naj bodo edini, edini, edini. Prav tako so zborovanje pismeno pozdravili tudi gostilničarji iz Budjovca. V imenu banke uprave in domačega oblastva je zborovalce pozdravil sreski načelnik Malešič. Za njegove tople besede se je zahvalil predsednik Majcen, ki je pri tej priliki sporočil delegatom, da je ban včeraj sprejel delegatje in na njihove prošnje in predloge obljubil sklicati posebno anketo, ki bo razpravljala o vseh vprašanih tujškega prometa in gostinstva pri nas.

Poročilo predsednika

Za tem je predsednik Majcen podal obširno poslovno poročilo, ki nazorno prikazuje stanje gostinstva in njegove potrebe. Lani smo hudo občutili reflekse usodnih dogodkov ob meji. Zaradi tega so izostali tudi večji investicijski krediti, ki bi edini lahko razgibali gospodarsko delavnost. Bilanca gostilničarskega prometa za lansko leto ne izkazuje znatnega izboljšanja. Posebno za manjše obrate na deželi se je položaj bistveno poslabšal, kar kaže tudi padec števila zaposlenih gostinskih uslužbencev. Ker je gostilničarstvo odvisno v glavnem od kmečkega prebivalstva, mora deliti vse njegove bridkosti in dobrane. Zato je razumljivo, da poselelo gostilničarstvo le života in se v glavnem posveča poljedelstvu, to se pravi, da pridelava vsaj toliko, da ne strada družina. Najhuje je, da ni nikakih izgledov, da bi se situacija obrnila na bolje. Politični zapletitjaji v svetu so nam lani skrajšali tudi turistično sezono. Obžalovati je, da se ravno število turistov z visoko vredno valuto zaradi nesigurnosti v svetu krči od leta do leta.

Uprava zveze si je v teh razmerah prizadevala, da izboljša položaj, kjer le more. Na žalost je bilo vse to prizadevanje precej brezuspešno. Gostilničarje lahko tolaži samo dejstvo, da zaključujejo s slabšo bilanco tudi druge stanovske organizacije. Tako je Zveza skušala doseči omiljenje trošarinskih predpisov, ki so neznošni. Predložila je prošnjo naj se uvede vsaj delno pavšaliranje trošarin onih gostilničarjev, ki bi bili pripravljeni na podlagi lanske potrošnje plačati določeni znesek, ne da bi s tem odpadla kontrola prevoza. Prizadevala si je, naj bi se pri pobiranju trošarin uvedel bivši avstrijski sistem, ki bi fiskusu zagotovil v naprej točno določeno vsoto. Do skrajnosti

Gospodarske vesti

== Italija je zaradi slinavke ustavila uvoz goveje živine iz Jugoslavije. Iz Beograda poročajo, da je Italija počenši z 29. majem ustavila uvoz goveda iz Jugoslavije, in sicer zaradi tega, ker se je pri živini zadnjih transportov pojavilo nekaj primerov slinavke. Bolezen pa se je na živini pojavila šele v Italiji in zaradi tega ni moglo točno ugotoviti, ali izvirajo ti primeri okuženja iz Jugoslavije. Naša oblastva so napravila vse potrebne korake, da se ustavitev uvoza našega goveda v Italijo prekliče.

== Izvoz orehovega lesa. Finančni minister je podpisal na predlog Narodne banke odlok, po katerem se dovoli izvoz 500 vagonov orehovega lesa v klirinske in neklirinske države. Izvoziti se sme samo furnirski orehov les in samo les, ki je bil posekan vsaj pred enim letom. Izvozniki orehovega furnirskega lesa bodo morali v 10 dneh prijaviti Udrženju izvoznikov kraljevine Jugoslavije v Beogradu količino orehovega lesa, ki jo želijo izvoziti. Po beograjskih informacijah bo razdelitev kontingenta 500 vagonov izvršila sekcija izvoznikov orehovega lesa pri Udrženju izvoznikov.

== Rok za prodajo klirinskih čekov v čeških kronah. Iz Beograda poročajo, da so izvozniki v češko-moravski protektorat glede na zadnji padec tečaja klirinske krone zahtevali pri Narodni banki, da podaljša rok za prodajo klirinskih čekov, glaseče se na češke krone, od dva tedna na šest tednov.

== Ustanovitveno gibanje v Jugoslaviji. Po uradnih podatkih je bilo v prvih štirih mesecih t. l. ustanovljeno v vsej državi

je treba okrepiti odpor proti neenakosti v davčni obremenitvi. Gostilničarji v Sloveniji so nasproti tovarišem v državi in tudi v primeri z ostalimi gospodarskimi sloji v banovini relativno najvišje obdavčeni. Finančna direkcija je v aprilu izdala za gostilničarstvo poseben ključ, po katerem naj se odmerja pridobitna. S tem v zvezi je predsednik grajal tudi finančno politiko, ki se kaže v banovinskem proračunu in v občinskih proračunih.

V svojih nadaljnjih izvajanjih je protistral proti uvedbi centralnega sanitetnega fonda, ki zlasti prizadeva gostilničarstvo v turističnih krajih. Pri tej priliki je na banko upravo naslovil prošnjo, naj vendar najde kakšno srednjo pot in omogoči našemu gostilničarstvu malo večjo poslovnost, zlasti glede prirejanja zabav. Ta omejitve gre izključno v korist šušmarstva, ki ga vrše razna društva.

Zanimivo je, da pri vseh težkih razmerah, ki vladajo v gostinski stroki, število obratov stalno raste. Lani je bilo ustanovljenih 107 novih obratov, med njimi pa samo 2 hotela, 3 restavracije in 11 gostiln, med tem ko gre pretežno del prirastka na račun krčm in bifejev. Zveza je skušala doseči uredbo o začasnih ukinitvi izdaje novih koncesij. Na žalost pa tega ni mogla doseči, ker je banka uprava smatrala, da za tako uredbo nima zakonske osnove.

Nato je predsednik razpravljal o noveleci obnove zakona in o sanaciji gostinstva, na koncu pa je protestiral še proti temu, da je bil gostilničarski stan izločen iz kmečke zaščite. Na koncu je izrekel toplo zahvalo logaškim tovarišem, ki so predstavnikom slovenskega gostinstva pripravili v resnici prijeten sprejem.

Kot domačin je delegatom izrekel dobrodoščilo predsedniku logaškega združenja Škerlj, nato pa je ravnatelj Peteln podal obračun zveze in »Gostilničarskega vestnika«. V imenu nadzornega odbora je Julij Zupan poročal, da je revizija našla največji red v poslovanju in je upravi predlagal razrešnico s priznanjem. Predlog je bil soglasno sprejet. Z enakim soglasjem pa so bile rešene tudi vse ostale zadeve.

Za predsednika je bil z živahno akklamacijo vnovič izvoljen dosedajni predsednik Ciril Majcen, za podpredsednika Aleksander Klešič iz Maribora, za člane občnega odbora pa še Maks Dolničar, Franc Miklič, Ljudevit Bac, Joško Berlič, Josip Serec, Jurij Šanc, Ivan Virant, Ernest Krulej, Anton Golenko, Janez Windischer, Miro Peterlin, Pavel Olip, Janez Mlakar, L. Bruderman, Vojko Suhaj in Anton Cerer. Izvoljeni so bili tudi člani in namestniki ostalih odborov.

Resolucija

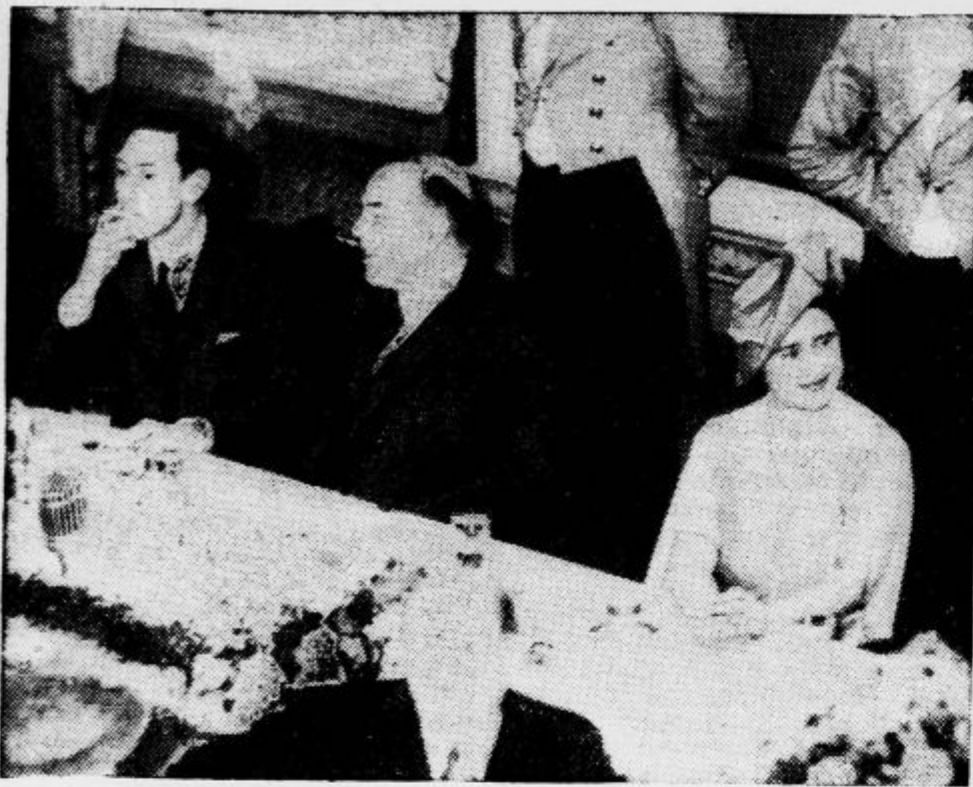
Na koncu je bila soglasno sprejeta še resolucija, v kateri gostilničarji zahtevajo med drugim:

Banska uprava naj v najkrajšem času skliče anketo, ki naj preuči položaj gostinstva v dravski banovini in ki naj pripravi potrebne ukrepe. Pobiranje banovinske in občinske trošarine naj se uredi v skladu s poslovnimi okoliščinami gostinskega obrta. Trošarina na vino naj se zniža na 1 din na liter. Pri novelaciji obnove zakona naj se zavarujejo vse pravice gostinstva, kakor jih je državna zveza terjala na pristojnih mestih. Cimprej naj se uredi samoupravne finance, da se odpravijo razlike pri obdavčenju posameznih manjših ali večjih področij. Prepoved naj se prodaja alkoholnih pijač v originalno zaprtih steklenicah in trgovinskih obratovnicah. Razveljavljaj naj se za gostilničarstvo ponižujoče tolmačenje uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov. Finančno in trgovinsko ministristvo naj čimprej ustanovi fond za sanacijo gostinstva. Gostilničarstvo pozdravlja sklep banke uprave, s katerim je pripravljena nositi del obresti od kreditov, ki jih bodo banovinske hranilnice stavile gostilničarstvu na razpolago. Cimprej naj se odprta višja gostinska šola za moški naraščaj v Mariboru in višja gostinska šola za deklice v Ljubljani. Finančno ministristvo naj podaljša zakon o carinskih olajšavah za hotelsko industrijo, in sicer za vse one predmete, ki se še ne izdelujejo v naši državi, a jih naše hotelirstvo nujno potrebuje.

Zborovalci so sklenili, da se prihodnji občni zbor Zveze vrši v Laškem. nato pa je predsednik Majcen s kratkim pozivom k stanovski solidarnosti zaključil uspešno zborovanje.

18 novih delniških družb z glavnico 50.5 milijona din (lani je bilo v istem razdobju ustanovljenih prav tako 18 delniških družb z glavnico 51.8 milijona din). Pri 14 novih delniških družbah z glavnico 13.5 milijona din gre le za pretvoritev obstoječih tvrdk in združenj v delniške družbe. Vrh tega je v prvih štirih mesecih 15 obstoječih delniških družb povečalo glavnico za 78.6 milijona din (lani 7 družb za 19.5 milijona din), 7 družb pa je zmanjšalo glavnico za 16.5 milijona din (lani 9 družb za 16.9 milijona din). Glavnica vseh delniških družb v naši državi se je letos v štirih mesecih povečala za 112.6 milijona din (lani za 54.4 milijona din).

Angleški kralj in kraljica v Kanadi

Dinner v Quebecu. Pri mizi sede: kralj Jurij VI., min. predsednik kanadske vlade Mackenzie King in kraljica Elizabeta

Samo prisotnost duha je rešila 33 življenj

Kapitan Oliver Naquin o katastrofi „Squalusa“

Kakor se spodobi za pravega pomorščaka, se je dal rešiti poveljnik ameriške podmornice »Squalus« Oliver Naquin zadnji. V potapljaški zvon so ga odvedli šele potem, ko so že potegnili kvišku 25 mornarjev in je bilo tudi zadnjih še živih sedem mornarjev na varnem.

Naquin pripoveduje, kako se je zgodilo, da je ostalo v podmornici 33 mož živih še potem, ko je nastala nesreča. Samo prisotnost duha mornarja Loyda Manessa gre zasluga, da ni voda ugonobila vse posadke v ladji. Lloyd Maness je mož naravnost herkulске moči. V trenutku nesreče je imel službo med vrati, ki so delile šest in dvajset mornarjev od ostalih tri in tridesetih članov posadke. Iz lastnega nagiba je zaprl vrata, ki so vodili

zabranila pot v notranjost podmornice. Pri tem je še v zadnjem trenutku spustil skozi vrata pet mornarjev. Bila je potrebna, pripoveduje Oliver Naquin, naravnost nadčloveška moč, da so se vrata zaprla.

Poveljnik potopljene podmornice se pojasnjuje, zakaj se ni nihče izmed posadke poslužil tako zvanih »pljuč«. Stori ni tega zaradi izredne globine, v kateri se je nahajala podmornica. Kajti vsi resno domnijo o tem, če bo kdo s »pljuč«, kakor se imenuje reševalna naprava, izplaval na površje živ. Vendar pa bi bil Naquin zapovedal uporabo »pljuč«, če bi bila vdrla voda tudi v prednji del ladje. V tem primeru bi bilo pač treba poizkusiti vse, da se reši, kdor more.

Žična železnica v Tatri

Čim bo dopustilo sedanje slabo vreme, bodo nadaljevali Slovaki delo pri žični železnici na Lomnici v Tatri. To železnico izgovarjajo zdaj že tri leta. Začela se je na pobudo in s pomočjo prejšnje češkoslovaške vlade, nadaljevali pa jo bodo zdaj Slovaki sami.

Dovršeni je že 4300 m žične železnice, to je prva dva odseka. Železnica se na tej progi dvigne za 860 m. Končni predel, ki ga bodo zdaj vzeli v delo, bo meril v dolžino 1800 m in bo v vsej dolžini brez opornika in podpore. Ko bo železnica končana, bo merila v celoti 6100 m. Brez češke pomoči bi Slovaška nikoli ne dobila te železnice, ki bo nedvomno v veliki meri privlačevala tuje v deželo in ji tako pomagala v gospodarskem pogledu.

Bilanca kitajsko-japonske vojne

Japonska vlada v Tokiju je izdala seznam izgub v kitajsko-japonski vojni. Po njenih cenitvah znašajo te izgube doslej na japonski strani 59.988 mrtvih, na kitajski strani pa 936.345 mrtvih. Poleg tega je bilo 2 milijona 300 tisoč kitajskih bojevnikov onesposobljenih za borbo. Japonska vojska je zasedla nad milijon četvrtih kilometrov ozemlja, t. j. dvakrat toliko, kolikor znaša celokupna površina Japonske.

Letalska smrt dveh poljskih plemenitašev

Grof Stanislaw Zamojski in grof Jan Tykiewicz sta postala žrtvi letalske nesreče blizu Lublina. Dvignila sta se na binokostni ponedeljek na imenu grofa Potockega s sportnim letalom v zrak, toda pri startu se je letalce zaletelo v ograjo in se mu je pokvarilo krmilo. Nato se je letalo dvignilo kakšnih sto metrov visoko in je padlo na zemljo. Oba grofa so potegnili izpod razvalin strašno razmesarjena.

Namestnik ruskega vojnega ministra

Iz Moskve poročajo, da je bil za namestnika vojnega ministra sovjetske vojske imenovan brigadni general Proskurov.

Pet dečkov utonilo

Blizu Kodanja se je primerila na binokostni ponedeljek nesreča, ki je zahtevala pet mladih življenj. Šestnajst učenecv šole v Kodanju si je privoščilo binokostni odid na morju. Odrinili so s čolnom na morje, kjer jih je kakšnih 25 m od brega zajel velik val. Čoln se je preuknil in vseh šestnajst dečkov, starih od 12 do 16 let, je padlo v morje. Kljub takojšnji pomoči so jih utegnili rešiti samo enajst; pet jih je utonilo.

Mednarodne ljubeznivosti

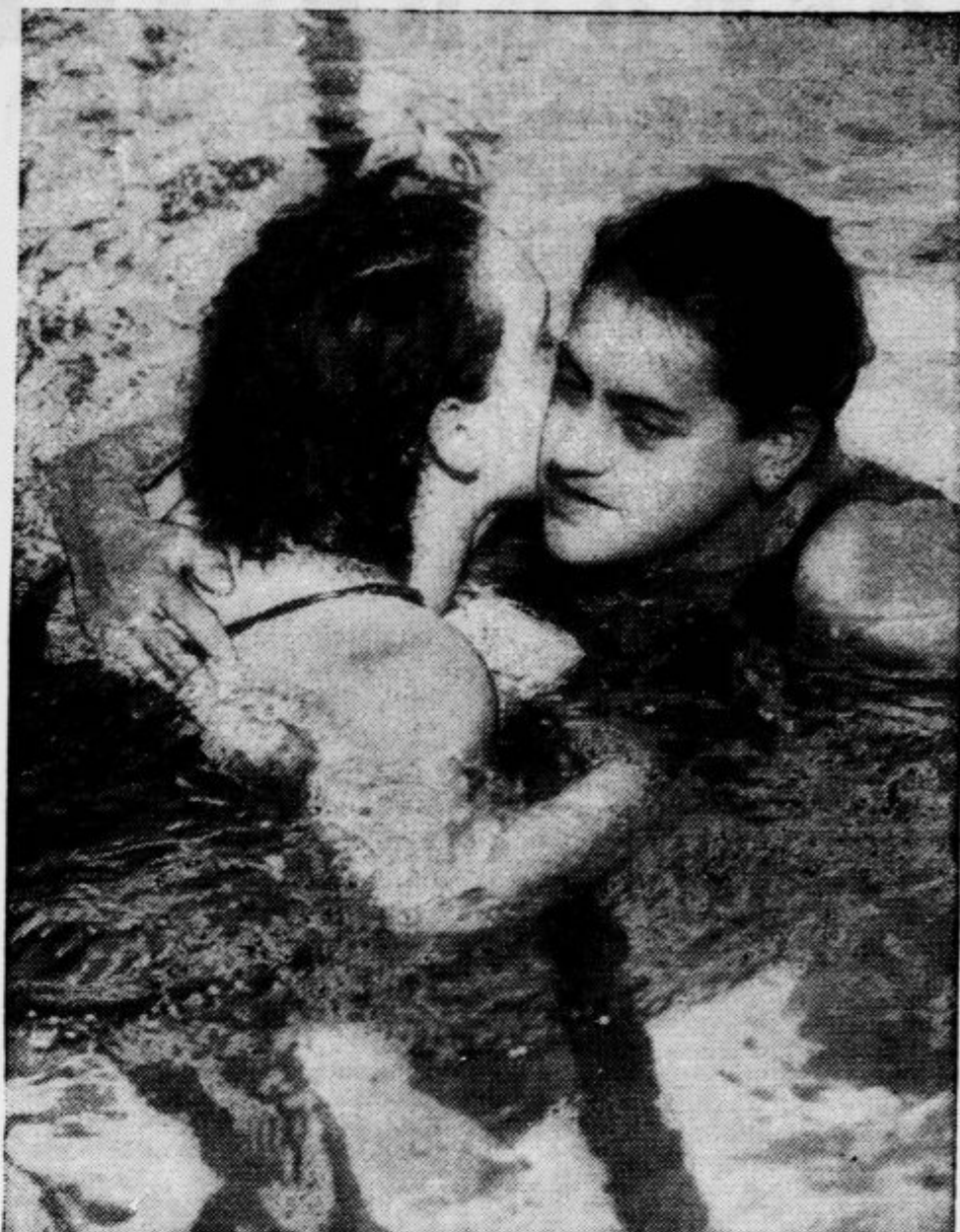
Pisanje nemškega praškega lista „Der neue Tag“

Nemška doktrina o izbranem gosposkem plemenu, ki žali marsikak sosedni narod, še več pa izliva vselega smeja, je tudi na Poljskem našla rodovitno tla in to ni nič kaj po godu avtorjem tega nauka. Praški nemški list »Der neue Tag« z ogorčenjem citira neki članek poljskega »Wieczora Warszawskiego«, ki je nemški nauk obrnil narobe in dokazuje, da Nemci najbrž ne niso oni »Herrnvolke«, kakor bi bili radi. Varšavski list piše: »Nemška omika je bila od nekdaj v tesni odvisnosti od slovanstva. Nemci namreč niso poseben jezikovno plemo, marveč so samo neka nižja rasa, nastala iz neke popolnoma zastarele keltske veje. V zgodovini bi sploh ne bili mogli igrati nikake vloge, ako bi se ne bili zmešali z rasno in kulturno višjimi narodi. Tako so se pomešali na zapadu s poromanimi Galci, na vzhodu pa z zapadnimi Slovani. Karel Veliki se je po vsej pravici sramoval, da je Nemec, zato je govoril samo latinski in hotel veljati za Galca ali Francoza. Tisoč let kasneje je Friderik Velik imel natanko take občutke zaradi svojega nemštva. Zaničeval je nemščino in je ni znal nikoli brezhibno pisati. O nemški literaturi je dejal, da ni vredna strele smodnika. Tudi veliki nemški filozof Nietzsche, ki je danes pri Nem-

cih osobito v časteh, se je odlikoval po svojem velikem zaničevanju nemštva in germanstva. S ponosom je izjavljal, da je po poreklu Slovan in da ima v svojih žilah mnogo gosposke poljske krvi. Veliki nemški književnik Lessing je bil lužički Srb in njegov oče se je še pisal čisto pravilno Lesnik, oba pa sta bila rojena v Kamenici (Camenz). Filozof Treitschke je takisto slovaškega rodu, potomec hუსitskih izseljencev Trichih, kar sam priznava z upravičenim ponosom. Kakor nemške znanosti, tako si tudi nemške vojske ne moremo misliti brez Slovanov na vodilnih mestih, kajti Nemci so notorično brez voditeljskega daru. Oni znajo samo ubogati in njihova slepa pokorščina dovolj jasno izpričuje njihovo nizko primitivno raso. General, ki je zasedel češko, se piše von Blaskowitz, sedanjí najvišji poveljnik nemške vojske pa je von Brauchitsch. Iz haja iz rodbine poljskih vitezov Brochwiczew, ki so znani v šleziji.«

Dolga je vrsta očitkov, ki jih našteva poljski list in je zelo zabavno čitati tako poljsko ironijo, kakor nemško ogorčenje zaradi teh poljskih trditvev. V homerskih časih so se takratni junaki obkladal s sličnimi ljubeznivostmi, preden so drug nad drugim zavijali svoja bojna kopja.

Sportni poljub v vodi

Francoska plavalca Louissette Fleuretova (na levi) ki je premagala v plavalni tekmi med Francijo in Holandsko svojo nasprotnico van Scheihovo v plavanju na 400 m je premaganko na cilju objela in poljubila

Maščevanje za ugrabljeno nevesto

Lastnega brata je umoril z bacili kuge

V bližini Bombaja se je odigrala strahna drama ljubezenske maščevalnosti. Neki mlad študent, z imenom Charles Vilmora, ki je študiral medicino, se je zaljubil v hčer imovitega lastnika plantažnih nasadov. Pisal je svoji izvoljenki pismo vsak teden in je prejemal redno na vsako pismo odgovore. Leto dni je trajala ta korespondenca, potem se je nekaj zataknilo in Vilmora ni prejel od svoje izvoljenke nobene črke več.

Kako je nastala ta sprememba, si študent ni mogel pojasniti. Slednjič je prošil nekega prijatelja, naj preišče stvar in dožene, zakaj je njegova izvoljenka tako nenadoma utihnila. Študentov prijatelj je šel na poizvedovanje in je dognal, da se je s Charlesovo izvoljenko zaročil njegov lastni brat.

Kmalu je prejel Charles od brata vabilo

na zaroko. Ni se odzval, toda v njegoví glavi je dozorel peklenski načrt osvete. Šel je v zdravniški laboratorij in ukradel epruveto z bacili kuge. S tem plenom je poslal svojega prijatelja k bratu. Tik pred začetkom zaročnih svečanosti je zaročenec nenadoma umrl. Leila — tako je bilo ime zaročenki — in drugi gosti, ki so bili povabljeni k zaroki, so strahoma pobegnili, ko so izvedeli da je zaročenca pobrala kuga. O odkod se je vzela bolezen, tega ni vede nihče.

Šel, čez nekaj časa je prišla stvar na dan. V laboratoriju, kjer je bil uslužben Charles Vilmora, so odkrili, da manjka kultura bacilov kuge. Sum je takoj padel na Vilmoro, ki je priznal tatvino in svojo nakano. A preden ga je zadela zaslužena kazen, je medicinec umrl. Od groze nad izvršenim dejanjem ga je zadela kap.

VS AK DAN ENA

Ona: »Ali znate šofirati avto?«

On: »Ne znam, milostiva.«

Ona: »Tako je prav. Prosim vas, pazite četrto ure, da mi kdo ne odpelje vozila.«

(»Ric et Race«)

Tragična smrt lepote kraljice

Elegantno kopališče Palm Beach na Floridi je bilo v zadnjem času zaradi velike vročine, ki je zavladala v Ameriki, polno gostov. Elegantne mlade Amaconke so si privoščile v obilju kopanje in igre. Nekatere so za zabavo tudi streljale z loki.

Mlada, lepa 20letna Evelina Harnay je prav tedaj namerila korak mimo tarč lo-kostrelk. Tedajci je priletela puščica in zadela lepoticu v hrbet. Predrla ji je drob in se ustavila v srčni mišici. V strašnih bolečinah je Harnayeva izdihnila. Dva dni pred usodnim dogodkom je bila Evelina izvoljena za kraljico lepote v Palm Beachu.

Popravljeni kitajski jezovi

Iz Tokija poročajo, da so japonske oblasti popravile jezove, ki so se porušili od lanskil poplav Rumene reke (Yangceja) in so zadržali pohod japonske vojske. Pri obnovitvenih delih je bilo zaposlenih nad 200 tisoč kitajskih kulijev.

Toča v Besarabiji

Besarabijo je zadela huda nesreča. Toča je uničila ves pridelek na zemljišču, ki ima nad tisoč ha površine. Zrna toče so bila tako debela, da so ubila celo več kmetov, ki so bili ob času hude ure pri delu na polju ali izven doma.

ANEKDOTA

Francoski pisatelj Tristan Bernard je bil po okrevanju od daljše bolezni zopet povabljen na večerjo k gospe Augullonovi, ki je bila splošno znana zaradi svoje stiskavosti. Na vabilo je odgovoril vljudo in odločno: »Zelo mi je žal, da moram povabilo odkloniti. Sporočam Vam, da sem ozdravel in lahko zopet jem kakor poprej...«

L. WINDER:

Gospod iz Konopišta

Roman o Francu Ferdinandu

(Avtoriziran prevod)

Konservativni veleposelniki na Češkem, med katerimi je Franc Ferdinand našel nekaj privržencev, so se temu upirali in izjavljali, da odpoved deželnih zborov ni briga. Avstrijska vlada je priznavala nimenje konservativne veleposesti, vendar je kmalu po novem letu predložila odpoved državnemu zboru. Na burni seji avstrijske poslanske zbornice je poslanec dr. Kramář v imenu Mladočehov zahteval, da se odpoved predloži češkemu deželnemu zboru, ker pristoji le temu državnopravna kompetenca zastran prestolonasledstva v zgodovinskih čeških deželah. Mladočeški poslanec je porabil to priliko, da je govoril o češkem državnem pravu, ki ga cesar ni priznaval, saj se ni bil hotel dati v Pragi kronati za češkega kralja.

Franc Ferdinand je bil prav tako kakor cesar in in vsaka avstrijska vlada nasprotnik češkega državnega prava, dasi Čehov ni sovražil. Nastop čeških politikov, ki so hoteli njegovo odpoved v češkem deželnem zboru za vse večne čase pribiti kot veljavno zavezo, ga je storil sovražnika Čehov. Sovražil je poslanca dr. Kramářa in Mladočehe, še bolj pa prof. Masaryka, najznamenitejšega misleca češkega naroda. Masaryk je bil sicer nasprotnik Mladočehov, a je bil nedavno tega ustanovil svojo lastno stranko, stranko realistov, ki se je zdelo prestolonasledniku zavratnejša od vsake dru-

ge češke stranke, ker je Masaryk jasneje od mladočeškega programa postavljal v ospredje češko državno pravo v tesni zvezi z jezikovnimi vprašanji ter gospodarskimi in socialnimi potrebami češkega naroda. Masaryk, ki je kot politik, filozof in vzgojitelj naroda učil človečanstvo, očistočno vsakršne puhlice, ni bil v prestolonaslednikovih očeh samo mrzek nasprotnik avstrijskega edinstva, marveč tudi najnevarnejši sovražnik cerkve.

Češko državno pravo je bilo češka zadeva, ki so se ji upirali Habsburžani z vso državno močjo že ves čas izza bitke na Beli gori. Čehi, ki so bili po tej usodni bitki izgubili politično, narodno in kulturno samostojnost, so terjali od Habsburžanov, ki so jih bili oropali svobode, dovolitev politične, nacionalne in kulturne avtonomije v zgodovinskih deželah češke krone. Borilci za češko državno pravo so želeli, da bi se dal avstrijski cesar v dokaz priznanja češkega državnega prava v Pragi kronati za češkega kralja. Te zahteve, ki so jih avstrijske vlade zmerom odbijale in uspravale, so okrog prehoda v novo stoletje spet oživele. V prvih dneh novega stoletja je postal v Avstriji nadarjen mož, dr. Ernest pl. Koerber, ki je zamahtal vsako okostenelo šablono vladanja, ministrski predsednik. Novi vodja vlade, ki si je prizadeval premagati notranjepolitične težave v Avstriji, je hotel resno poizkusiti, da bi sklenil s Čehi dogovor, ki bi ustregel nekaterim bitnim češkim zahtevam, ne da bi oslabil državo in se zameril Nemcem. Franc Ferdinand je pred žitnitvijo molče opazoval ta prizadevanja ministrskega predsednika Koerberja, ki je užival cesarjevo zaupanje. Ko so Mladočeži zahtevali, da se prestolonaslednikova odpoved predloži češkemu deželnemu zboru, je začel razjarjen nadvojvoda silno živavo borbo proti češkim državno-pravnim zahtevam. »Ako zdaj odnehamo Čehom«, je pisal avstrijskemu ministrskemu predsedniku, »ter začnemo sklepati z njimi dogovore in jim do-

voljevati narodnostne popustke, je vse izgubljeno...« V dolgih pismih in brzojavkah je Franc Ferdinand pozival ministrskega predsednika, naj opozori cesarja na češko nevarnost. Cesar, tako je pisal Franc Ferdinand, se mora opreti na Nemce. »Čehi bodo kričali, a nazadnje bodo morali dati mir, posebno, če bodo osamljeni.«

Koerber ni dosegel uspeha in ni približal narodnostnega vprašanja rešitvi. Franc Ferdinand je ostal v ozadju; njegove skrivne pri razbitju pogajanj ni bilo moči dokazati. Ker je pa Koerber, kadar je terjala diplomatska taktika, v potrebi igral z odkritimi kartami, je prišel Franc Ferdinand kmalu na glas, da je srdit sovražnik Čehov. Kadar je mislil na to, kako nesrečno se je bilo začelo obračati njegovo razmerje do narodov monarhije, ga je nehoti obhajal strah. Veliki načrt o federalizaciji, ki mu je rojil po glavi, odkar je bil v Ameriki, je že od svojega rojstva bolehal za osnovno napako: nemogoče je bilo obljubljati narodom jezikovno in kulturno samoupravo, hkratu se pa oklepati nemškega državnega in armadnega jezika. »Nekako« je hotel Franc Ferdinand premostiti to nezdružljivo nasprotstvo, a ta določni »nekako« je le prerazložno označeval nejasnost in neizvedljivost zamisli, s katero je hotel zadovoljiti in osrečiti avstroogrske narode.

Ni se mu še bila ponudila možnost, da bi bil stolp s svojo mislijo na plan ter izpovedal pred narodi monarhije svojo vero. Moral je ostati neviden, ker je cesar tako želel. Moral je pustiti stvari, da so ubirale svoja pota, ostati nepopisan list, človek brez moči, brez vpliva, brez obraza. Ničesar se ni bil storil, ničesar dosegel. Vendar so ga imeli že zdaj skoraj vsi narodi monarhije za svojega sovražnika: Madžari, Čehi, Poljaki, ki jih je Poljak Golu-chowski venomer strašil z bodočim cesarjem, Italijani in Jugoslovani, ki so se hoteli rešiti izpod habsburškega gospostva, Nemci, ki so se oglašali

na klic »Proč od Rima!« — vsi so ga sovražili ali z nezaupanjem gledali nanj, vsi so se bali, da bo po smrti starega cesarja sedel na prestolu srednjeveški despot, ki jim bo vsem nevaren. Nihče ga še ni poznal, a bali so se ga vsi. Čeprav je stal šele pred začetkom svojega javnega delovanja, je bil vendar že javni sovražnik, ki ga je vse sovražilo.

Kako je bilo prišlo do tega? Kako se je bilo zgodilo? To prvo zimo, ki jo je preživel v gradu Belvederu, je ob dolgih večerih pogosto razglabljal svojo usodo. V dolgi usodi ni veroval, bil je pobožen, veroval je v božjo previdnost. Božji previdnost se je hotel vdano pokoriti. Usodi je pa hotel zavladati. Zdaj je bil zdrav, krepak, polnokrven mož s širokimi rameni in širokim hrbtom, rastoča moč ga je delala čedalje bolj neugnanega. Prava sramota, da je moral križemrok trpeti zanikarnost, ki se je bila udomachila v državi! Nestrpno, neugnano je čakal cesarjeve smrti. Nestrpno, neugnano je snoval načrte, ki naj bi pripravili narodom monarhije srečnejšo prihodnost. Hotel je napraviti red, hotel je biti mož reda. Toda nestrpni, neugnani je temno čutil, da je njegovo lastno srce in mišljenje v neredu. Zmešnjava je bila v njem, tista, ki je njegovega pradedu, sanjskega cesarja Rudolfa II., zavajala v nevarne poizkuse v strupnih celicah. Teman in nevaren je bil svet, poln strupenih snovi, poln sovraštva in mrznje. Samo ena opora je bila v tem temnem, nevarnem svetu: Zofija, ljubljena žena. Sedel je ob zakurjenem kamninu in jo držal za roko. Zrl je na nevidno tehtnico Previdnosti, na neenaki skledici: v eni je bilo strahotno nakopičeno sovraštvo vsega sveta, v drugi je počivala ljubezen žene. Zenina ljubezen je bila težja.

SMRTNI GREH

Namestni škof dr. Marschall je bil padel v nemilost. Njegovi nasprotniki in zavidniki med visoko

Kulturni pregled

Praznik Hrista Boteva

Danes slavi Bolgarski narod svoj kulturni praznik: obletnico smrti nacionalnega pesnika in junaka Hrista Boteva. Naš bolgarski sotrudnik nam je ob tej priložnosti napisal nekoliko besed o tem, pri nas še malo znanem predstavitelju bolgarskega narodnega duha. Uredništvo.

Nenadno so se pojavili v bolgarskem narodu titani, ki so zrasli daleč preko svojega časa in z upornim klicem zahtevali pravico in humanost.

Hristo Botev — poet in upornik — je sin žilavega bolgarskega naroda, ki ga je pet stoletij tlačilo robstvo. To robstvo je rodilo tudi njega in ga v svojih borbah prezgodaj pokopalo, njegova smrt pa je postala mejnik na poti našega napredka.

63 let je minilo, odkar je prenehalo biti vroče srce, prekaljeno v ognju boja, navdano z idejami o »razumnosti« in bratski zvezi — svobodni federaciji svobodnih ljudi. Že takrat je Hristo Botev oznanjeval, da bi se morali Srbi in Hrvati združiti z idejo bratstva in vzajemnosti v močno politično skupino.

63 let je minilo od onega tragičnega podviga Hrista Boteva, ki je s svojo rdečo krvjo ozaril pot na večno Golgoto, v ime svobode in napredka in nam pustil v dediščino bodočnost.

Finale tragične epopeje! Petstoletno robstvo: krik nedoraslih in doraslih, bič in železo, ječe in okoli. Svoboden razmah hajdukov po Balkanu in začetek svetlejši bodočnosti, nakazane s krvjo vitezo, ki so sklonili svoje junaške glave na žrtvenik Svobode...

63 let! Postaral se je Balkan. Zemlja je bila kri, a nekeje v polju poje žanjica pesmi onega, ki ga je žejalo po svobodi, ki je vzljubil boj in bil pogubljen, da bi postal svojina vsega naroda.

Genialen umetnik, upornik misli, krščen v grmenju boja — je svetilnik v nepredelani noči surove stvarnosti in svojina

vseh, ki hrepene po svobodi in vsem, kar je lepega v življenju! 2. junij je postal spominski dan njega, ki je padel 2. junija 1876 v boju za svobodo — in postal nesmrten.

Hristo Botev se je rodil v lepem in upornem mestu Kalofer, na obronkih ledarnega Balkana, na božič 1848. Oče mu je bil učitelj. Komaj dvajsetleten je šel mladi Hristo študirat v Rusijo, a se je kmalu pod vplivom idej Černiševskega, Dobroljubova in Bakunina odzval bolgarskim emigrantom v Rumuniji. Z Lj. Kavelovim in drugimi je pričel organizirati borbo za osvoboditev svojega naroda. V časopisih »Zname« (Zastava) in »Duma« (Beseda), ki jim je bil urednik, tiskar in administrator hkratu, je zastopal načelo: »Svoboda ne iska eksarha, a iska haradžata« (svoboda noče prošenja, marveč borbe), in si kmalu pridobil vse emigrante. V Rumuniji se je srečal tudi z Bakunjinovim tajnikom Ambrosem in D. Geregjem in Nečajevim in delal skupaj z njimi ter gradil svoj filozofsko-socialni nazor.

Krona vsega njegovega delovanja pa je bil njegov podvig 30. maja 1876., ko je kot vojvoda prevzel ladjo Radeckega in z 200 upniki prišel v majhno dunavsko pristanišče Kozloduj, da bi se boril za svobodo domovine. Zanj je dal tudi življenje, 2. junija istega leta, v 28. letu svojega življenja. Padel je v Balkanu, nedaleč od mesta Vrace. Za sabo je pustil legendo in nekaj pesmi (okoli 30), v katerih je Puškinova melodičnost pomešana z meščansko častjo in uporom Nekrasova.

Hristo Botev je edinstveni in nenadkriljiv mojster v izrazu, čustvih in svežini podajanja, kakor tudi v melodičnosti verzov. Njegove pesnitve »Borba«, »Elegija«, »Moja molitev«, »Hadži Dimitir« in druge so postale že davno meso in kri našega naroda, ki poje njegove pesmi kakor svoje, kar je najboljši dokaz njihove neprepeljive vrednosti.

St. Atanasov

K. H. Mácha v antropološki luči

Návrat Karla Hynka Machy. (Povratek K. H. M.), spisal J. Malý in M. Novotný, založil V. Petr, Praga, 134 str., 8 prilog (cena ni navedena). — Knjiga je prav lepo opremljena z vso ljubeznostjo.

Ena največjih katastrof v bogati zgodovini Čehov je bila povoda, da se je vrnil v svoje rodno mesto Prago najslavnejši češki pesnik, Karel Hynek Mácha. Zgodilo se je to skoro točno 102 leti po njegovem pogrebu, 1. oktobra 1938, ko so izkopali grob slavnega lirika v Litoměřicah, kjer je spal svoj večni sen od 5. nov. 1836. Pač nihče ni mogel slutiti, da bo ta »večni mir« že čez sto let prekinjen...

Uvodni del je napisal bibliotekar Nar. muzeja v Pragi, dr. Miroslav Novotný. Iz njegove studije izvem, kako »večerniško« so poročali mnogi praški listi o »tajinstvenem izkopu in prevozu v onih, za Čeha tako neizmerno težkih dneh. Izvem pa tudi nekaj, kar vrže najlepšo luč na takratno češko vladno in na takratnega guvernerja Narodne banke, dr. Karla Engliša, ki je — menda vedno v skrbeh za državni zaklad mislil tudi na to.

Kako globoko razvit kulturni čut kažejo tedanji odločujoči možje, da najdejo na dr. Englišovo pobudo takoj tudi vse možnosti za prevoz za narod tako dragocenih relikvij! Zvečer usodnega 1. oktobra so bili telesni ostanki K. H. Máche že v Pragi. Najprej so bile kosti, ki so izvrstno ohranjene, prepeljane v mrtvašnico krematorija, tam pa so bile na pobudo K. Janského, najboljšega poznavalca Máche, antropološko pregledane, kmalu na to pa prepeljane v antropološki institut Karlove univerze, kjer jih je prof. Malý še trikrat preiskal in temeljito konzerviral, preden so bile letos maja — kakor upamo res definitivno — pokopane na Slavínu.

Največji del knjige je posvečen strokovni, a zelo zanimivo pisani antropološki studiji. Obširnega strokovnega poročila na tem mestu ne nameravam pisati, vendar pa je treba opozoriti na važnost antropološke preiskave in identifikacije slavnih rajnkoh. Večina Čehov in gotovo tudi oni Slovenci, ki kaj vedo o Máchy, so si predstavljali tega subtilnega lirika kot drobne, bledolicega mladeniča. Šele podrob

ni studij popisov njegovih sodobnikov in antropološka preiskava (ta popolnoma nesporno!) sta dokazali, da je bil Mácha visok (nekako 174 cm), izredno krepak, jako kratkoglav (indeks 85,38), dolgega obraza, velikega, ozkega, nekoliko orlovskega nosu. Na podlagi antropološke preiskave in sodobnih poročil moremo danes tudi določiti raso, ki ji je Mácha pripadal; moremo pa tudi sklepati na njegove življenjske zmožnosti, na bolezen in smrt.

Ko sem bil minulega februarja v Pragi, mi je prof. Malý ves ponosen pokazal okostje K. H. Máche. Ni nobenega dvoma, da je njegova (Máchova) lobanja tipično dinarska, tako tipično, da bi mogla služiti za vzor. Njegovi lasje so bili temnokostanjevi, oči pa temnomodre. Ta znak in pa nekoliko ozka, dasi visoka spodnja čeljust, me silijo k diagnozi, da je bil K. H. Mácha pripadnik »avske rase«, ki pa spada z dinarsko in norijsko k t. zv. dinotaurijski rasi skupini. Malý sam sklepa v knjigi, da je bil Mácha dinarec z nekoliko baltiško primesjo (modre oči!). O rasi pripadnosti K. H. Máche ni spora, bil je tipičen pripadnik dinotaurijske rase skupine, pa našim sistemom torej savske rase.

Iz Máchovih lastnih zapisov in iz poročil sodobnikov moremo sklepati na izredno močnega in živahnega človeka, ki se ni odrekel nobenemu veselju zemeljskega življenja. Bil je odkrit, morda malce nečimern, rad se je lepo oblačil. Najbolj značilno zanj je, da je bil izvrsten turist, prehodil je vso Češko križem večkrat, prehodil je n. pr. pot iz Prage v Benetke (nekako 800 km) v 20 dneh, povprečno torej 40 km dnevno! To zmore pač le fizično krepak človek. Mácha se je brez dvoma tudi sam čutil močnega; tako je n. pr. nekdo litoměřiskega krvnika lastnoročno (dobe sedno!) vrgel iz pisarne svojega šefa-notarja.

O njegovi bolezni in smrti je bilo razširjeno mnenje, da se je prehladil o priliki gašenja požara v Litoměřicah in da je umrl za pljučnico. Toda to ne bi držalo; Mácha je očitno umrl za zelo akutno črevesno bolezen (v mrtvaškem listu tudi stoji »Breachurchfall«). Za njegovo izredno krepko naravo je značilno, da se je še na dan svoje smrti hotel osebno opravičiti svojemu šefu, a sta ga zdravnik na cesti prestregla in spravila nazaj v posteljo. Mácha je očitno precenjeval svoje zmožnosti. V dveh dneh je n. pr. nekako mesec pred smrtjo prepotoval 136 km dolgo pot iz Litoměřic v Prago, kjer je obiskal svojega Lori in svojega novorojenega sinčka, in nazaj!

Še neko zanimivost: Máchova lobanja, ki je hranila možgane tako ogromnih in izrednih sposobnosti, je bila razmeroma majhna, njena prostornina nekako 1350 cm³, torej pod povprečkom češkega prebivalstva. Mácha je umrl nekaj dni pred svojim 26. rojstnim dnevom...

Tako nam tudi ta studija prof. Malega mnogo novih momentov in dokazuje obenem, da je antropološka preiskava in identifikacija velmož izredno važna. Pri tej priliki mi je prišla misel, da bi moglo biti prav tako zanimivo, antropološko preiskati našega pesnika-velikana dr. Fr. Prešerna. In nič manj zanimivo in važno ne bi bilo, antropološko fiksirati tudi živče slovenske velmože na umetniškem in znanstvenem polju. Morja najde ta pobuda kaj odziva, možnosti so dane skoro vse.

B. Škerlj.

Zapiski

Izšla je Dvornikovičeva »Karakterologija Jugoslovenov«. Kakor posnemamo iz beograjskih listov, je založba Geze Kohna

izdala že nekaj časa napovedovano obsežno delo znanega filozofskega pisatelja dr. Vladimira Dvornikoviča »Karakterologija Jugoslovenov«. Pisec se je v nekaterih prejšnjih spisih bolj ali manj srečno dotikal problemov, ki jim je sedaj posvetil sistematično in podrobno študijo. Nedvomno je to ena najzanimivejših publikacij, kar se jih je pojavilo v zadnjem času na beograjskem knjižnem trgu.

Modri Janko. Vesela knjiga s podobami za otroke. Mac John Leuthe, poslovenil Anton Funtek, slike O. Gaspari. Protituberkulozna zveza v Ljubljani je izdala ob priliki protituberkulozne tedna drugo izdajo Funtkovega prevoda Leutheovih pesnitev. Prva izdaja je izšla še pred vojno v založbi »Deželnega pomožnega društva za bolne na pljučih na Kranjskem«. Druga izdaja te že zdavnaj razprodane in pozabljene mladinske knjige je izšla sedaj v lepi, na otroške slikanice spominjajoči obliki. Predsednik PZ dr. J. Bohinjec je napisal uvod, v katerem pravi: »Protituberkulozna zveza Vam otrokom podarja to lepo knjigo, ker želi, da bi se tudi Vi, dragi otroci, uspešno branili in obvarovali jetike in vseh drugih hudih bolezni. Velike, močne, zdravih rdečih lic Vas hočemo videti. Ostanite zdravi, s tem pomagate tudi Vi v borbi z jetikole Funtkovi verzi teko prav gladko in bodo s svojim lepim, pravilnim ritmom, bogatim besediščem in zabavno pa še bolj poučno vsebino ugajali mladim čitateljem. O. Gaspari je opremil besedilo s številnimi dvo ali tribarvnimi ilustracijami, ki se lepo prilagajajo tekstu. Mikavno in koristno knjigo priporočamo staršem, saj bo tak dar otrokom dvojno zalegal: razveselil jih bo kot knjigo, obenem pa jih bo besedilo igranje naučilo, kako naj se varujejo najhujše naspornice mladine — tuberkuloze.

Karla Čapka povesti v srbskem prevodu. Srpska književna zadruga je izdala kot 30. knjigo svoje zbirke Zabavnik »Pripovedke« ob koncu lanskega leta umrlega češkega pisatelja Karla Čapka. Je to izbor njegove krajše proze, v kateri je tolikokrat pokazal mojstrsko roko, združeno z darom bistrrega opazovanja in duhovitega orisa karakterjev in situacij. Izbor povesti, ki jih je v tej zbirki dva in dvajset, je prirejen po knjigah »Povesti iz enega žepa« in »Povesti iz drugega žepa«. To značilno Čapkovo prozo je prevzel Jaroslav Mali, ki je eden najprizadevnejših in najboljših prevajalcev iz češtine, tankočuten poznavalec obeh jezikov. Že z dosedanjimi prevodi je Jaroslav Mali pokazal, kako resno pojmuje svoje prevajalsko delo, kar je treba tem bolj poudariti, če se spomnimo, kakšne nezasišne napačne in površnosti je odkril dr. Kolman pri nekem hrvatskem prevajalcu iz češtine. Odlični srbski poznavalec češke literature, dr. Krešimir Georgijević je napisal lep predgovor, ki v njem prikazuje literarno delo Karla Čapka in njegov pomen za sodobno češko književnost.

Umrl je nemški pisatelj Josef Roth. V emigraciji v Parizu je umrl pisatelj Josef Roth, ki je pripadal dunajskemu židovskemu krogu nemških pisateljev. Njegovo najbolj znano in največ prevajano delo je roman »Radetzkyarsche«, čigar junak je — kakor pravi pisec v uvodu — slovenskega rodu.

Hamdija Kreševljaković, »Vodovodi i gradnje na vodi u starom Sarajevu«. Mestna hranilnica v Sarajevu je izdala v svoji založbi pri Islamski delniški tiskarni lično natisnjen knjigo s citiranim naslovom. Sarajevski zgodovinar Hamdija Kreševljaković je v obsežni razpravi spisal

začetke in razvoj vodovodnih naprav v Sarajevu ter zgodovino njegovih studenčev, ki so od nekdanj kras in ponos tega lepega mesta. Knjiga je spisana s solidnim poznanjem lokalne zgodovine in je lahko v čast avtorju in izdajatelju. Vsi napisi na studenčih so reproducirani v izvirniku in v prevodu. Pisec je obdelal tudi zgodovino mlinov in stop v tretjem delu pa historiat sarajevskih mostov. Tako je prispeval k zgodovini Sarajeva delež trajne vrednosti. 236 strani obsegajoča knjiga je opremljena s 84 slikami, 3 faksimili in z 1 kartico, ob koncu pa ima daljše resumeje v francoščini, nemščini in angleščini.

Iz Kranja

r— Slinavka se je spet pojavila. Te dni je okrajni živnozdravnik ugotovil na nekem govedu v mestu parkljevo in slinavko. Sresko načelstvo je zato odredilo, da se smatra mesto Kranj za okužen kraj, zaradi česar so do nadaljnjega prepovedani vsi sejmi in trgovina z živino.

r— Slovenska služba boja bo v nedeljo 4. t. m. ob 11. v Narodnem domu v Kranju. Vstop vsakemu prost.

Naše gledališče

DRAMA

Petek, 2. ob 15.: Othello. Dijaška predstava. Izven. Cene od 14 din navzdol.

Sobota, 3.: Utopljenca. Izven. Znižane cene.

Nedelja, 4.: Othello. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 5.: Zaprto.

Dijaška predstava v operi. »Othello« spada poleg »Hamleta« med največkrat vprijeti Shakespearove tragedije. Duhovito zamišljene spletke, ki prepletajo plemenitega Mavra o nezvestobi njegove žene in genialno zgrajena arhitektonična dejanja in stihov tvorita umetnino, kot jih je malo v svetovni dramatik. Zasedba vlog običajna. Režija je prof. Šestova. Cene globoko znižane od 14 din navzdol. Predstava bo danes ob 15. uri.

Jutri v soboto bodo ponovili Nestroyev burko »Utopljenca« po znižanih cenah.

OPERA

Petek, 2.: Zaprto.

Sobota, 3.: Lucia di Lammermoor. Red B.

Gostovanje Christy Solarija in Alde Nolljeve.

Nedelja, 4.: Jesenski manevri. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol.

Ponedeljek, 5.: Zaprto.

Torek, 6. ob pol 20.: Lohengrin. Red A.

Za radi indispozicije ge. Vidaličeve odpade danes predstava »Lohengrin« za red A. Preložena je na torek 6. t. m.

Jutri v soboto 3. t. m. bo poslednje gostovanje znamenitega tenorista Christy Solarija v letošnji sezoni. Poleg njega bo gostovala tudi gđc. Alda Nolljeva, izredno priljubljena pevka, ki je bila lani članica našega gledališča. Oba gosta bosta nastopila v Donizettijevi operi »Lucia di Lammermoor«, ki se bo pela ta dan prvič in edinkrat v letošnji sezoni. Ostala zasedba bo običajna. Predstava bo za red B.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Sobota, 3.: Pustolovštine dobrega vojaka Švejka. Gostovanje v osnovni šoli za Bežigradom.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Petek, 2. ob 20.: Potovanje v Benetke. Premiera. Predstava Združenja gled. igralcev.

Sobota, 3. ob 20.: Utopljenca. Red D.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Vrhunec nemške izdelave

na področju INDUSTRIJE AVTOMOBILOV in MOTORNIH KOLES Vam bodo na ogled na LJUBLJANSKEM VELESEJMU sledeče razstavljene znamke:

Ljubljana 3. 6. - 12. 6. 1939

ZALOŽBA »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

Pravkar je izšla peta knjiga založbe »CESTE«:

MARJE MAJERJEVE

„Rudarska balada“

ki na pretresljiv način opisuje življenje rudarjev globoko pod češko zemljo in njihovo ljubezen do doma in domovine

„Rudarska balada“

je knjiga, ki jo bo vsakdo prebral z največjim zanimanjem in zmerom iznova spet rad posegel po njej. Broširana knjiga 10.— din, s poštnino 11.— din. V celo platno vezana 15.—, s poštnino 16.50 din.

Knjiga se naroča pri:

ZALOŽBI »CESTA«

LJUBLJANA, KNAFLJEVA UL. 5

kjer dobite po isti ceni tudi že prej izšle knjige D. Ravljena »Zgodbe brez groze«, Klabunda »Pjotr — Rasputin«, D. Ravljena »Črna vojna« in Thompsona »Sivko«.

MALI OGLASI

Službo dobi

Beseda 1 din, davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Pridno dekle
za vsa hišna dela, ki zna enostavno kuhati in govori nemško, češko, špansko, italijansko, pri Zagrebu. 13682-1

Brivskega

pomočnika in frizerko sprejemem v stalno službo. Komar Niko, frizer, Poljanska 13. 13717-1

Elektromehanika
za avtomobilsko napeljevanje in popravila. J. Kraljič, Gosposvetska 1. 13712-1

Agilen

manufakturstrojni zmožen samostojnosti, z večletno prakso, pošten, verjazen, konfidenčen, galanterije, več nemščine, predmeti mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Res zmožen«. 13698-2

Krojaška

pomočnika in vajenca, sprejemem tukaj. Dovan Ivan, dipl. krojačnica za dame in gospe, Ljubljana, Sv. Petra c. 81. 13720-1

Dobrega prodajalca

strokovnjaka za prodajo ročnih, električnih strojev za vrtnanje na ljubljanskem velesejmu. — sprejemem. Javite se v petek popoldne pri ZAZIP na velesejmu. 13672-1

Trgov. pomočnica

popirne stroke, zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, dobi mesto. Ponudbe pod »Papire na anončni zavod Hinko Sax, Maribor. 1336-1

Kuharja ali

kuharico prvovrstno moč ter servico iščem za takoj za hotel na Gorenjskem. Letna in zimska sezona. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod šifro »Gorenjska 26«. 13594-1

INSERIRAJ

V »JUTRO«

G. T. Rotman:

S Pegazom — okrog sveta

57

Svidenje je bilo ganljivo! Med tem ko so levi dirjali za črnci, je gospod Vrtačnik prižemal otroka na svoje očeto-ovsko srce in stiskal gospodu Jodelbergerju desnico. Nato je mahoma zajecjal: »Peter — tamkajle — v veliki kočli!« Takoj je gospod Jodelberger zabrenkal nekaj akordov. Levi so prihrumeli, in... »Naprej proti kočli!« je zaklical vrli Tirolec.

Službe išče

Vsaka beseda 50 par, za davek 3 din, za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 12 din

Iščem službo sluge
ali kaj sličnega v kakšnem hotelu izven Maribora. — Grem tudi v Dalmacijo. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13735-2

Vajenci (ke)

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Zlatarskega vajenca

sprejemem tukaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 13688-44

Vsako prepisovanje

na stroj prevzamem na dom. Naslov pustiti v ogl. odd. Jutra. 13569-3

Pouk

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Strojepisni pouk

(za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od 1/4 do 3/4 zvečer, za starejše dame in gospe od 1/8 do 9. ure zvečer. Novi tečaj se bodo pričeli 5. junija 1939. Najnižja solnina. Moderna in največja strojeopisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vsa tozadevna popajnila dobite dnevno do 8. ure zvečer pri ravateljstvu Christoforovega učnega zavoda, Ljubljana, Dombarska cesta 15. Telefon št. 48-43. 13564-4

Oblačila

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Srajce za birmance

fine modne, sportne ter svilenne letne srajce za gospe do znano nizkih tovarniških cenah nudi Erekko, Tavčarjeva 3, sedaj tudi nova podružnica Tyrševa c. 31. — poleg veletrg. Verlič. 13000-13

Prodaj

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Otroški voziček

sportni, moderen, zelo dobro ohranjen prodajam Oražem, Knezova 18-I. 13716-6

Ves inventar

na starini prodajam. Poizve se v vseh poslovalnicah Jutra ne pri g. Golob, Gallusovo nabr. 29. 13684-6

Dvigalo

(Aufzug) za skladišče (150-130), 150 stolov, mize, omara za pivo, 2 pipi, mali sodčki, vse v dobrem stanju, poceni napredaj. Beetbovova, dvorišče. 13695-6

Auto, moto

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

DKW Luxus-cabrio

dvosedežen, malo vožen, v stanju kakor nov. DKW Special-cabrio in DKW Special-limuzino, Wanderer limuzino, model 1936 ter več drugih dobro ohranjenih vozov ugodno prodajam DKW zastopstvo J. LOVSE, Ljubljana, Tyrševa 35. 13708-10

Strojepisni pouk

(za časa počitnic). Večerni tečaj, oddelki od 1/4 do 3/4 zvečer, za starejše dame in gospe od 1/8 do 9. ure zvečer. Novi tečaj se bodo pričeli 5. junija 1939. Najnižja solnina. Moderna in največja strojeopisnica s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Vsa tozadevna popajnila dobite dnevno do 8. ure zvečer pri ravateljstvu Christoforovega učnega zavoda, Ljubljana, Dombarska cesta 15. Telefon št. 48-43. 13564-4

Oblačila

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Srajce za birmance

fine modne, sportne ter svilenne letne srajce za gospe do znano nizkih tovarniških cenah nudi Erekko, Tavčarjeva 3, sedaj tudi nova podružnica Tyrševa c. 31. — poleg veletrg. Verlič. 13000-13

Kolesa

Dobavni tricikel na motorni pogon, nosilnost ca 250 kg, ugodno prodajam DKW zastopstvo J. LOVSE, Ljubljana, Tyrševa 35. 13709-11

Stroji

Pletilni stroj Dubied 12-80 prodajam po nizki ceni radi pomanjkanja prostora. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13642-29

Obrt

Beseda 1 din, davek 3 din za šifro ali dajanje naslova 5 din, najmanjši znesek 17 din

Shramba in

popravilo krzna čez poletje po ugodnih cenah pri L. ROT, krmarstvo, Ljubljana, Mestni trg 5. — Telefon 20-05. 185-30

Lokali

Pisarniški lokal velik, opremljen, v sredini mesta, oddam v podnajem za nizko najemnino kakemu obrtniškemu združenju. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13701-19

Sobo odda

opremljeno sobo posebno vhod, solnčno oddam takoj posli. Jutra. 13690-23

Lepo delavnico

oddam za mirno obrt ali za skladišče. Novi trg 5-II, levo od 9.—2. ure. 13738-19

Lokal

takoj oddam. Celovška cesta 44. 13705-19

Stanovanje

Enosob. stanovanje v I. nadstropju in 1 v pritličju, oddam samo stranki 1—2 oseb. Novi trg 5-II, levo od 9. do 2. ure. 13739-21

Sobo s kopalnico

opremljeno, oddam, s posebnim vvhodom za takoj ali pozneje. Prule 19, I. levo. 13740-21

Enosob. stanovanje

komfortno, oddam za 1. julij, Pirnat, Preradovičeva 32 za III. drž. gimn. 13721-21

Trisobno stanovanje

lepo, v sredini mesta oddam 1. julija. Naslov v vseh posl. Jutra. 13715-21

Dvosob. stanovanje

oddam s 1. julijem. Poljanjska šubičeva 3-I. 13713-21

Enosob. stanovanje

s kuhinjo in drvarnico takoj oddam. Vprašati Kolodvorska ul. 35 I. nadstropje. 13687-21

Dvosob. stanovanje

kuhinja, shramba in vse priključne oddam 15. junija ali 1. julija. Rožna dolina, Cesta X, 27. 13718-21

Dvosob. stanovanje

solnčno, oddam mirni, snažni in točno plačujoči stranki. Aškerčeva 18, Zelena jama. 13719-21

Stanovanja

išče za julij ali avgust mirna stranka za Bežigradom na Kodeljevem ali Zelenci jami. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Bežigrade«. 13052-21a

Stanovanje

enosobno s kabineto, ali manjše dvosobno, čisto v mirni hiši, išče za 1. julij ali v oddačen sin, najraje v šempetškem okraju. Ponudbe z opisom in ceno na ogl. odd. Jutra pod »Točen plačnik«. 13686-21a

Mirna stranka

odrasle osebe, išče dvosobno stanovanje s priključnimi. Pismene ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »M 39«. 12848-21a

Sobo odda

opremljeno sobo veliko, lepo, oddam 15. junija. Gregorčičeva 17a, II. 13736-23

Solnčno sobo

s posebnim vvhodom in vso oskrbo, oddam 2 solidnima gospodoma. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13728-23

Oporemljeno sobo

event. s hrano in souporabo kopalnice, oddam takoj ali 15. junija. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13724-23

Sobo

lepo, solnčno oddam takoj posli. Jutra. 13690-23

Oporemljeno sobo

poseben vhod, solnčno oddam takoj al 15. junija. Dolenc, Barvarska steza 6. 13697-23

Oporemljeno sobo

z uporabo kopalnice oddam solidni gospodini s 15. junijem. Cesta 29. oktobra 18, desno. 13707-23

Oporemljeno sobo

poseben vhod, značilno svetlo z 1 ali 2 posteljama blizu tramvajne poci ni oddam. Sp. šiška, Černetova ul. 31-I. vrata 2. 13645-23

V centru mesta

oddam 16. junija lepo mesečno sobo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 13694-23

Sobe išče

Oporemljeno sobo solnčno, išče starejša solidna gospodinja za takoj v centru, event. v bližini mesta. Plačila točna. Dopise na ogl. odd. Jutra pod »Soba za stalno«. 13757-23a

Oporemljeno sobo

išče gospodinja blizu Vrtače. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Nemška«. 13704-23a

Živali

Papigica

modre barve je ušla. Vrniti proti nagradi Trdinova ul. 5 Maruše. 13692-27

Dopisi

Gospoda

ki bi mi pomagali, želim spoznati. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Mlada gospoda«. 13699-24

Dvignite v oglašnem oddelku dosepe

Agilen dober prodajalec, Agilna moč, Avto, Blizu centra, Brez posrednikov, Crikvenica, Dobro vpeljana, Dobra žena, Dolgoročno, Diesel, Delovodja, Gotovina, Gorsk mir, G. K., Hila, Hvalčica, Hlilnik, Izlet, Inteligentna, Imam potrebo, J. K., Inventar, I. julij, Kleparski pomočnik, Krasna lega, Letos, Lepa harmonija, Lastni dom, 20 let, Lepa prilika, Mirni kraj, Mlin, Marljiva, Mesto, Navedba reference, Narava, Nova vila, Nastop takoj mogoč, Na delu 22. Prometna lega, Polovična cena, Poštenost, Pedagoška, Pri Ljubljani, Posebni vhod 66, Pomlad 50, Resen interes, Ravnar in poštena, Skromna in delovna, Simpatična, Streča 75150, Selitev, Suh svet, Sončna parcela, Starejši letnik, Stroj, Stavba, Ing. Spindler, Tavčarjeva ulica, Solidna in poštena, Self management, Tajnost strogo za jamčeno, To bee loved, Ugodno, Ugoden nakup parcele, Vesten mesar, Vezilja 222, Vloga, Vinotoč, Velika stvar, Vicedirektor, Značajnost, Zastopnik, Zelo ugodna lega, Zmožna garancija.

PREMOG

KOKS — DRVA nudi

I. Pogačnik

BOHORICEVA 5.

Telefon 20-59.

Postrežba brezhlbna.

KOLESA

»PRESTO«, »TORPEDO« in druge najboljše znamke na ugodne obroke. Stara kolesa vzamemo v račun.

NOVA TRGOVINA

TYRŠEVA 36. (nasproti Gospodarske zveze)

Od Vas je odvisno, da imate obliko vedno kot novo

zato jo pustite redno kemično čistiti ali barvati v tovarni JOS. REICH Ljubljana

Poljanski nastip 4-6

Pralica — Svedolikalica

DRŽAVNE TOVARNE AVIJONOV V KRALJEVU

sprejmejo v službo več strugarjev, rezkarjev (frezerjev), brusilcev, orodničarjev in enega tiskarja (drukerja).

Plača in pogoji po dokazani sposobnosti. Javiti se je osebno ali pismeno Personalnemu oddelku tovarne. — Potrebne poslovna knjižica, vojaška izkaznica ali spričevalo o odslužitvi vojnega roka in npravnostno izpričevalo.

Ador oglašuje

ta napreduje!

FRANC ČEBULAR

komandir žand. stan. v pokoju

Pogreb draga pokojnika bo v petek, dne 2. junija 1939 ob 3. uri popoldne iz mrliške veže Zavetišča sv. Jožefa (Vidovdanska cesta 9) na pokopališče k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 1. junija 1939.

ZALUJOČA ŽENA, SIN IN HČERKA TER OSTALO SORODSTVO.

FRANČIŠKA POCAJT

roj. VOŠNAK

Pogreb pokojnice bo v petek, dne 2. junija ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče na Teharje. CRET PRI CELJU, dne 1. junija 1939.

ANTON POCAJT, soprog;

FRANC, IVAN, ALOJZ, sinovi; TEREZIJA, FRANČIŠKA, MARIJA, ANGELA, hčerke — in ostalo sorodstvo.

Anton Vrhovec

LASTNIK BRUSILNICE STEKLA IN OGLEDAL

Pogreb draga pokojnika bo v petek, dne 2. t. m. ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta 50, na pokopališče k Sv. Križu. LJUBLJANA, dne 1. junija 1939.

ANDREJ, oče; FRANC, ANDREJ, IVAN, JOŽE, bratje; MITKA, MALČI por. RUS, ANA, sestre; in ostalo sorodstvo.

OTMAR ŠTURM

trgovec in posestnik v Metliki

Draga pokojnika spremimo k večnemu počitku v petek, 2. junija ob 17. uri na pokopališče pri sv. Roku v Metliki. V METLIKI, dne 1. junija 1939.

Zalujoči ostali: AMALIJA, soproga;

LJUBICA, OTEK, EMA, DRAGICA, MARIJA, MARTINA, POLDA, TONČEK, VIDA, sinovi in hčere; MARKO TEŽAK, JANKO KREPL, POLDE WEIS, JOSIP MAJETIČ, STANE ČERNIČ, zeti; MILICA ŠTURM, snaha — vnuki in vnukinje.

Umrl nam je 31. maja o polnoči po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, naš dragi soprog, oče, tast, stari oče itd.

OTMAR ŠTURM

trgovec in posestnik v Metliki

Draga pokojnika spremimo k večnemu počitku v petek, 2. junija ob 17. uri na pokopališče pri sv. Roku v Metliki. V METLIKI, dne 1. junija 1939.

Zalujoči ostali: AMALIJA, soproga;

LJUBICA, OTEK, EMA, DRAGICA, MARIJA, MARTINA, POLDA, TONČEK, VIDA, sinovi in hčere; MARKO TEŽAK, JANKO KREPL, POLDE WEIS, JOSIP MAJETIČ, STANE ČERNIČ, zeti; MILICA ŠTURM, snaha — vnuki in vnukinje.

Umrl nam je 31. maja o polnoči po kratki, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, naš dragi soprog, oče, tast, stari oče itd.

OTMAR ŠTURM